

# „Vienybė Lietuvių“

IŠEINA KAS SEREDA

BROOKLYN, N. Y. New York.

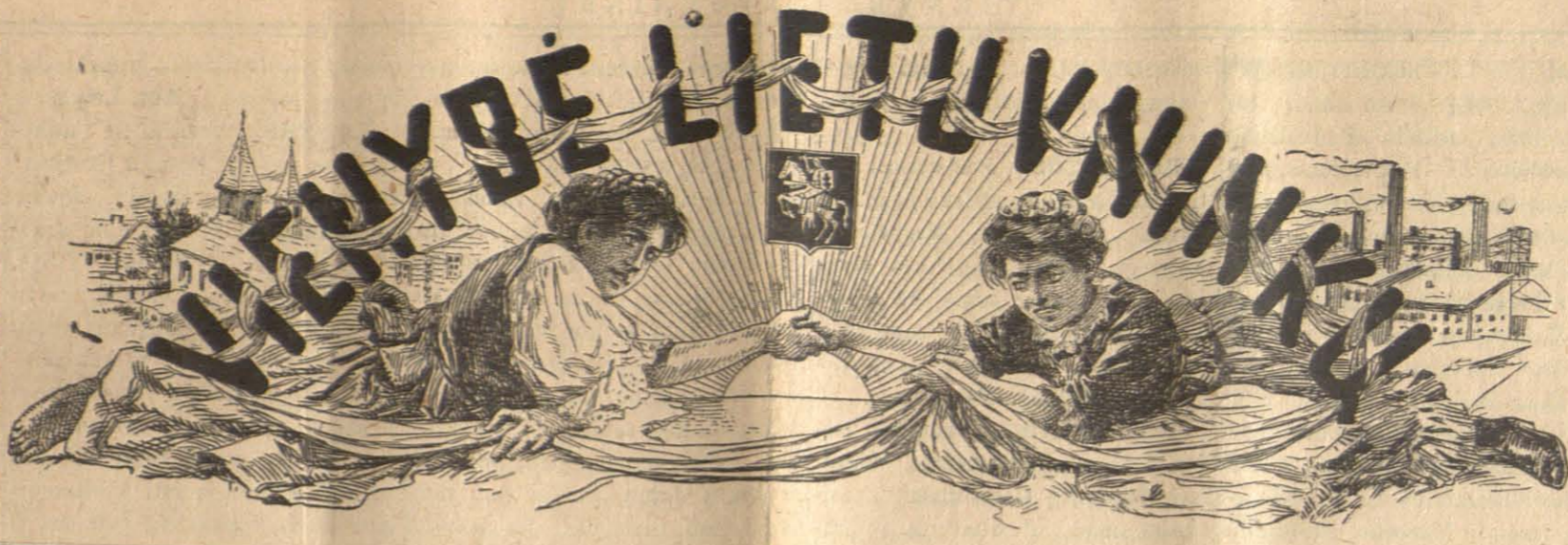
Prenumerata metams:

Suvienyose Valstijose..... \$2.00  
Europoje ir kitur..... \$3.00  
Kanadoje..... \$2.50  
Prenumerata mokama iš viršaus  
Prenumerata metams skaitesi nuo  
laiko užrašymo, ne nuo Naujų  
Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite  
laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 GRAND ST.  
Brooklyn, New York.



THE LITHUANIAN WEEKLY

# „Vienybė Lietuvių“

PUBLISHED  
EVERY WEDNESDAY

BROOKLYN, N. Y. New York.

Yearly subscription rate

In the United States..... \$2.00

To Foreign Countries..... \$3.00

To Canada..... \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to  
the publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys

120-124 GRAND ST.  
Brooklyn, New York.

## Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 18.

Brooklyn, N. Y. 1 d. Gegužio (May) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVII.

### PAVOJINGAS ŽINGSNIS PRIEŠ ATEIVIUS.

Amerikos gyvenimas lekia tokiais dideliais šuoliais, kad mes nei nepatėjime, kas aplinkui mus ir apie mus atsitinka. „Titanico“ nelaimė nukreipė akis ir visuomenės ir laikraštijos į smulkius aprašėjimus ir triukšmingas kalbas apie žuvisius žmones ant okeano. Apgailestaujame tuos nelaimingus keleivius visokiais jautriais žodžiais ir dar ilgai nenueis nuo laikraščių skilėjų viena už kitą griudingesnės pasakos. Tuom tarpu užpakalį mūsų atsitiko tokis dalykas ir taip giliai mus paliečiantis, kad rodos turėtų būti kuoplačiausiai apkalbėtas ir jeigu jau nebeįgalimas būtų prašalinti, tai nors tinkamai priejo supratimo ir atsinešimo reiktų prirengti. Balandžio 19 Washingtono kongrese perėjo įstatymas, kuris prieš ateivius naują sunkenybę uždėjo ir kurio taip ilgai norėjo šovinstai amerikoni, kad ateivystę apsunkinti.

Naujasai įstatymas vadinas „Dillinghamo billiu“. Jisai reikalauja, kad kiekvienas ateivys, išsėsdamas Amerikos prieplaukose, būtų išbandomas: ar moka rašyti, ar moka kalbėti, ar moka skaityti, ar moka rašyti, ir kad prieš imigracijos valdininkus mokėtų nemažiau 20 žodžių parašyti iš Suvienytų Valstijų konstitucijos. Tegul tas jau leidžiama parašyti nors savo kalboje, bet visgi kiekvienas imigrantas turės jau iškalnė žinoti, išvažiudamas iš Europos ir iš Kanados, kad jis turi mokėti rašyti (rodos bus leidžiama bemoksliai, kurie dėl religijos persekiojimo čionai atbėga) ir kad jeigu to nemoka, tai verčiau tegul nei nevažiuoja, nes nors kažin kaip jis būtų sveikas žmogus, nors turėtų užtektinai ant kelio ir pagalvės pinigų, vienok jeigu nemokės rašyti, tai iš Amerikos pakraščio bus sugrąžintas atgal, iš kur atvažiavo, prie to savo kompanija dar perveš savo kaštais per jūres. Bet jau savo kaštų iš niekur nebeatgaus.

Dar yra prie šito įstatymo naujas priedas, kuris pakelia ateiviui pagalvės mokėstį ant vieno dolerio (pirmiau turėdavo mokėt \$4, dabar jau \$5). Bet kelimas pagalvės taip jau priprastas daiktas, kad nors jis vargšus ateivius visgi sunkina, bet jau jis netoks didelis

bus ateivystės smūgis, kaip išbandymas mokėjimo rašyti ir dar vieno priedo prie šito „Dillinghamo billiaus“, kuris jau tiesiog pastato pavojun visus politiškus praskaltėlius, kurie į šį kraštą atkeliauja. Tai yra priedas senatoriaus Root. Tasai priedas apgieda nei daugiau nei mažiau, kaip sekantią kliauzmą: „*Utarta depuotot (išvaryt iš Amerikos) kiekvieną ateivį, kuris bus intartas, jogei daro konspiraciją išgriovimui savo valdžios*“. Šita kliauzma imigracijos įstatyme būk esanti taikoma į meksikonius, kurie čia nuolat daro konspiracijas priešais savo valdžią. Vienok ji visuomet bus lengvai panaudojama prieš kiekvienos šalies ateivius, kurie čia atvykęs delei kokių politišku prasaradimū jieskodami prieglandos, o jų valdžia pareikalauts nuo Amerikos, kad tą ir tą išduoty, kaip „konspiratorių prieš išgriovimo savo valdžios“. Nėra abejonės, kad šitas naujas ir pavojingas priedas bus labai po plauku Rusijos valdžiai, kuri galės būrius savo politišku pabėgėlių iščionai išreikalauti prirodydama faktais, kad jie „norėjo savo valdžią išgriauti“.

Apie reikalavimą mokėti rašyti, nereiktų daug kas kalbėti, — tokiu būdu nors privers mūsų viengėnus ir kitus ateivius biskį prasišviesti. Vien tik reiktų, kad Europos laikraščiai ir Didžiosios Lietuvos organai kuoplačiausiai šitą žinią išpublikuoty ir kad visi mūsų broliai Lietuvoje jau pirma važiavimo Amerikon (kurie rengiasi važiuoti) išmokyti šiek tiek skaityti ir rašyti. Bet apie kitą priedą — deportavimų politišku praskaltėlių ir konspiratorių, jau negalima ramiai nutylėti. Bet, ką mes darome? Nagi tylime! Rusų ir žydų laikraščiai šitą pavojų viekiiai suprato ir ėmė karštus straipsnius rašyti, kad čia piliečiai prieš tą pavojingą įstatymą protestuoty. Lietuviai ir lenkai — kurie taip jau užsiėmę kovomis tarp socialistų, klerikalų ir narodovų — tylime ir net nieko rodos negirdėjome, lyg tasai įstatymas būtų išleistas kur Australijoje, o ne Washingtone, ir lyg apeitų kokius zulusus ar kafrus, o ne visus ateivius, — ir ypač gi ateivius iš Rusijos, kuriais ir mes esame ir kuriems šitas įstatymas į galę inėjęs ištisiai labai didelį karda ant šimtų politišku pabėgėlių...

### PERŽVALGA.

// S. L. A. seimas. Šiemet 27-sis seimas atsibus Brooklyne, N. Y. nuo 3 iki 8 dienų berželio. Seimo rengimui komisija jau nusamdė posėdžiams vietą — tai gražią ir ruimingą McCaddin Memorial salę (ant Berry str. tarpe So. 2ros ir 3-čios gatvių), — tą pačią, kurioje Brooklyno dailės mylėtojai stato savo operettes ir lošia geresnius teatrus. Tikimasi šiemet labai gražaus ir iškilmingo seimo bei daug būsiant Brooklyne svečių, iš tolimiausių Amerikos kolonijų. Seimo rengėjų komisija rengia svečiams pokylį-vakarienę, o seimo laiku vakarais bus laikoma tai prakalbos, tai TMD. seimo posėdžiai, tai bus pastatyta ant scenos „Birutė“, „Živilė“ ir regis „Adomas ir Jieva“.

// Vėliausiai atkeliavę lietuviai. Imigracijos bulletinas paduoda žinią, kad šiemet per vasarą mėnesį Amerikon atkeliavo lietuvių 522 ypatos, taigi ant 24 ypatų daugiau, negu per sansio mėn. (Zr. „VL“ N16). Nuo pereinū metų liepa iki šių vasario, atkeliavo čia lietuviai 8532.

Nuo 1911 liepos iki metų pabaigos buvo lietuvių atkeliauta 8,146 o iškeliuta 3,210. Tad lietuvių per tuos šešis mėnesius priaugo ant 4,936. Per tą patį laiką visai neįleista Amerikon 98 lietuviai, arba ant 55 daugiau negu per visą 1910-1911 metų. Regimai kas kartas daugiau nebeleidžia.

// Kasyklų streiko regis nebus. Iš Philadelphiajos rašo, kad anglekasių unijos ir savininkų atstovų konferencijos komitetas sutaisė raportą, kuriame yra išdėstytos visos išlygos, ant kurių bus bandoma susitaikyti. Tą raportą gegužės 2 d. perduos New Yorke susivažiavusiam generaliniam komitetui. Iki to laiko da viešai neskelbs išlygų, ant kurių taikosi. Bet manoma, kad susitaikys ir kad į pabaigą gegužės mėnesio anglekasiai vėl grįš į darbą.

// Išmeta litarą „ū“. „Laisvoji Mintis“ rašo, kad ji, nuo Naujų Metų išmetusi litarą „ū“, daugiau jos nebevertosianti, kaip tą padarėsi ir „Lietuva“. Priežastį nurodo, kad šita litara „atgyveno savo laiką“. — Šitos priežasties pasiremiant, reiktų išmesti ir ilgąja „ė“. Kažin tik ar ne per ankstyvos tokios reformos, pakol mūsų kalbininkai dar nesustatė pilno ir tikro rašybos vadovėlio?

// „Birutė“ pasididino. Prūsų lietuvių tautiškas laikraštis „Birutė“, einantis kas savaitė iš Tilžės ir leidžiamas p-no Vanagaičio, nuo 15-to N padidino savo formatą ir tapo daug įvairesnis. Dabar rasi galės varyti konkurenciją su pardsiavusiomis vokiečių politikieriams „ceitungomis“ ir ginti savo brolių reikalus.

### POLITIKOS SAVAITĖ.

AMERIKA. Naturališkas daiktas, kad šiemet Amerikos politikoje svarbiausią rolę lošia būsianti šį-rudenį prezidento rinkimai. Bet kas bus nominuota? Tai dar nežinia. Turime laikraščių aiškėję tik republikonų ir demokratų spaudos iškišamus kandidatus. Republikonai turi: Taftą, Rooseveltą, La Follette ir Cummins; demokratai — Clark, Wilson, Marshal, Burke, Underwood ir Harmon. Bus abiejų partijų nominacijos, kuriose suvažiavę delegatai ir įvardys prezidentui bei vice-prezidentui kandidatus. Republikonų konvencijoje bus 1,460 delegatų, demokratų — 1,092. Dabar tie visi kandidatai turi po šiek pasižadėjusių jūros remti delegatų: republikonų Taftas turi 374, Rooseveltas — 220, La Follette — 36 ir Cummins — 10; demokratų — Clark 196, Wilson — 164, Marshal — 30, Burke — 10, Underwood — 24, Harmon — 4.

Roosevelto salininkai vienvaļios auga. Bet užtai išeina prieš jį ant kovos lauko visi Tafto salininkai, tarp kurių yra dangelis ir senatorių. Su tuo tikslu šiandien iš senato archivų tapo išvilktai ir apskelbta dokumentai apie garsiąją bylą valdžios su Harvester Trustu. Šita byla ėjo dar esant prezidentu Rooseveltui, kuris tada paliepė ją be pasekmių pridengti. Apskelbdami tą reikalą, Roosevelto priešai tikisi labai pakenksią jo kandidatūrai.

MEXIKA. Į Galvestoną, Texas, atspruko minios amerikonių, pabėgusių iš Meksikos. Jie papasakojo, kokias bėdas perleido tarpe meksikonų maištininkų, kurie vieni kovoja prieš Maderą, kiti vargiai patįs žino prieš ką; o to viso smūgiai nukrintą ant tėnai apsigyvenusių svetimtaučių, ypač amerikonių. Maištininkų žiaurumai sako nėra rubėžiū. Taip, brigantai užpuolė vokiečių kolonistą, kuris noriai atidavęs jiems savo pinigus. Tuom neužsigandinę brigantai ėmė kankinti vokiečių pačią, kurią pagaliaus subadė durtuvais. Vokietis turėjęs matyti, kaip jo pačią užkankino ir nieko negalėjęs padaryti. Ir tai atsitikę visai arti Meksikos sostinės! Regimai valdžia plėšikų nesuvaldo. Daugelyj vietų amerikoni iššūdyta. Todėl vieni bėga, kiti neturi pinigų kelionei ir slapstosi. Amerikonai kolonistai prašo Amerikos valdžią, kad būtinai į Meksikos betvarę isikištų.

CHINAI. Nepaliauja civiliška karė, nėra da ir šiaip jokios tvarkos naujoje chinų respublikoje. Pastaruoju laiku labai daugelis priviso plėšikų. Daugelyj jų valdžia iššaudė. Che. Kiang gubernijoje republikonai įvedė pažymią reformą, būtent pasmerkčius plėšikus pirmians užnigdo

chloroformu, paskiaus susaudo. Tas daroma, kad pasmerktieji mažiau kentėtų nuo ilgai nepataikomų šūvių.

Iš Pekino naujoji valdžia išleido ediktą, kuriuomi chinams, mandžurams, mongolams, tibetėnams ir musulmanams tampa pavelyta liuosai savitarpjai pačiuoties. Vadinas įvyko tautystės ir religijos liuosybė. Tas paliepta valdininkams po visus miestus ir kaimus apskelbti. Šalia to valdžia išsireiškia, kad labai geistina pamesti kenksmingą paprotį — varžymą moterims kojū su šniūrais, ką chinai už ypatingą grožį laikydavo.

DANIJA. Neseniai buvo paėję paskalai, jogei Danija norinti parduoti savo salas, esančias Vakariniės Indijose. Tuojaus buvo atsiradęs ir pirklys, būtent Šiaurinė Amerika. Vienok dabar danų valdžia apsimisljo ir nusprendė šitas salas pasilaikyti, nors jų parduotuvėms Danijai nieko neapsimokas.

### IŠ VISUR.

× **Popežius ginkluojasi.** Paryžiaus laikraštis „Matin“ tankiai praneša juokingų sensacijų, bet kartais ir teisingų. Nežinia, prie katrųjų priklauso šito laikraščio žinia, pasklidus pereinū savaitė, būk Romos Vatikane esanti pradėta mobilizuoti tam tikra popežiaus kariuomenė, kurios vadovystę pavesta esanti buvusiam popežiaus gvardijos pulkauninkui, Jules Repoud. Kasdieną dabar esą daromi manevrai ir kareiviškas muštras ant Vatikano kiemo, o popežius su pamėgimu į savo kareivius prisižiūrįs. Su kuo popežius manytų karianti, „Matin“ šito nebežino.

× **Marokoje skerdynės.** Iš Paryžiaus praneša, kad Marokos sostapilėje Feza sukilo marokiečių giminė kablylai ir išpjovė 15 francūzų oficerių, bet vėliaus antėjo ant žydų kvartalo, kur išmušė suvirš 100 žydų ir jannas žydaites visai išmėsinėjo. Kablylų toks inirtimas prieš baltaveidžius, kad supjaustė užmuštųjų lavonus ir ant virvėčių prisirišę stukiais ant gatvių rekandami vaikiojo. Ypač atsižymėjo žiaurumu kablylės moteris.

× **Amundseno lekcijos Europoje.** Roald Amundsen, kuris atrado pietinį žemgalį susitarė su vokiška firma „German Lyceum“ parengti serijas slaidomų ir judomų paveikslų iš pietinio žemgalio gamtos ir visos savo kelionės. Su tais paveikslais Amundsenas, ateinantį rudenį žada važinėti po visą Europą, skaitydamas anglų ir vokiečių kalbose lekcijas.

× **Ant „Olympico“ streikas.** Southhamptono prieplaukoje, Anglijoje, sustreikavo laivo „Olympic“ pečkuriai ir mašinistai, prieš

pat išeisiant laivui į Ameriką su 1,400 keleiviių. Jie nurodo, kad ant laivo nėra užtektinai gelbėjimosi valteliių, o kurios ir yra, tai esą niekam netikę, senos, atpirtos nuo karės laivų. Todėl jie bijosi, kad neatsitiktų tokia-pat nelaimė, kaip su šitos-pačios White Star kompanijos laivu „Titanic“. Kompanija visai pagzdino jūreivius, pagaliaus atgabelo daugiau valteliių.

× **Anglai išjuokia amerikonus.** Londono laikraščiai labai aitrai kritikuoja Amerikos senato komisiją, kuri tyrinėja „Titanico“ oficerius. Tiesiog išjuokia, kad amerikoni nežiną, jog šita nelaimė atsitiko ne Amerikos vandenuose, pataria jiems pasižiūrėti į mokyklų geografijos vadovėlius ir reikalauja „Titanico“ oficerius paleisti namo, t. y. Anglijon. Bet Anglijos parlamentas to nereikalauja, tik prašo, kad amerikoni tuos liudininkus teisingai iškvostų.

× **Kaizeris suaukė marininkų konferenciją.** Vokiečių kaizeris, Vilius suaukė Berliane konferenciją iš laivų kompanijų atstovų ir jūreivijos žynovų. Vidaus ministeriui vadovaujant konferencija atidarė posėdžius, kur bus aptariama, kaip reikia sutvarkyti laivų keliones ir jūreivijos įstatymus, kad neatsitiktų daugiau tokių nelaimių, kaip ant „Titanic“. Paskui vokiečiai imsią tarties ir su valstijomis, kaip įvesti ant okeano kelonių atvangumą.

× **Mišios už žuvusius.** Paryžiuje, francūzų „Raudonojo Kryžiaus“ sumanymu ir prisidėjus vietiniams amerikonomams Madeleine bažnyčioje tapo atlaikytos mišios už žuvusius ant laivo „Titanic“. Kada po mišių visi užgiedojo giesmę „Near my God to Thee“, kurią grajino ant skėstančio „Titanic“, tai daugelis moterių apalpo.

× **Vokiečių kaizeris — žydas?** Žinomas vokiečių genealogistas, Dr. von Stradonitz padarė vokiečių spaudoje didelį triukšmą, nes historiškoms datomis privedė, kad dabartinis vokiečių kaizeris Villius paeinas iš žydų. Anot Strandonitzo, kaizerio prabodėi XV. amžiuje buvę susigiminiavę su žydaus iš moteriškos linijos.

× **Portugalija.** Iš Lisbonos praneša, jog Villa Nova miestelyj tarpe streikuojančių audėjų ir kareivių įvyko didelės imtynės. Iš streikierių buvo paleista į kareivius keliolika bombų, kurios suplėšė daug kareivių. Paskui šitie paleido šūvių papliūpą į streikierius. Iš abiejų pusių susirėmėme žuvę daug kareivių, streikierių ir šiaip-jau žmonių.

× **Suėmė su šnipų žiniomis.** Budapešte, Vengrijoje, vietinės valdžios suėmė koki tēnai K. Volf, kuris begales klastų esąs pridaręs Berline ir Odesoje. Bet kas indomu, kad pas areštuotąjį Volf, vengrų polici-

ja surado įvairius dokumentus apie Rusijos ochraną policiją. Tą dagirdusi Rusijos valdžia, skubiai pareikalavo, kad Volfa išduotų rusų policijai, kuri šiuomis dienomis tą branų subjektą ir parsigabeno iš Budapesto namo.

× Indomus sumanymas. Paryžiaus dienraštis „Matin“ apskelbė konkursą — labai indomų konkursą: kas greičiau nulėks ant aeroplano iš Paryžiaus į chinų sostinę Pekiną, tai yra atliks kelį per 13,000 varstų. Ikišiolei da neatsirado liuosnorių ant to fantastiško ir vargiai išpildomo konkurso.

× Dailės vandalai. I Peterburgą gauta žinia apie negirdėto barbarizmo prajovą, kuris atsitiko Paryžiuje. Mat tenai susitvėręs ratelis tokių dailininkų, kurie esą priešingai visokiai naujai dailės intekmei. Ypač jie inpykė esą ant rusų muzikos kompozitorių, kurie būk tvirkiną francūzų jaunus muzikalistus. Taigi šitie laukiniški dailės šektantai anadien susirinkę ir triukšmingai sugedinę surinktus rusų kompozitorių: Rinsko-Korsakovo, Glazunovo, Musorgskio ir Skriabino gražiausias kompozicijas. Tikri vandalai!

## Iš Rusijos.

‡ Kalinių laikraštis. Slapta nuo cenzūros pradėjo eiti Rusijos kalinių organas: „Politiškas Kaliny“; kurio pasirodė jau 4 N. Amerikon jį gabena per Krakovą.

‡ Carienė serga. Iš Peterburgo rašo, kad carienės sveikata esanti didžiame pavojuje. Išmetusi kokia tai nepaprasta liga, kuri laužanti caro žmonos kančius ir tampanti muskulams. Dabar ji gydysiantis Nauheimio maudyklėse.

‡ Gėdingųjų ligų ūgis. Rusų laikraščiai pastebi apie neišpasakytą platinimąsi gėdingųjų ligų Peterburge. Taip va, 1900 m. statistika parodo, kad miesto ligonbūčiai davė pagalbą 19,535 sergantiems syfilio, o 1910 m. — tai yra 10 metų praėjus jau buvo 46, 053 sergančių. Priežastis esanti — tai ėjimas miestų biedny. Ir garšusis Erlichio vaistas „606“ nieko nepadeda, nes nėra tiek ligonbūčių, kuriuose būtų galima sergančius sugulyti ir daryti jiems šito vaisto išmirkštimus.

‡ Lenkų klerikalai atkuto. Varšavoje atsiuvo lenkų „narodovų“ partijos susirinkimas, kuriame tartasi, kokius nuo lenkų pastatyt kandidatams ateinančioms rinkimams i Dumą. Didžiuna išsireikė, kad nebestatyt būv. deputato Dmofskio, taipgi eina prieš kandidatūrą dabartinio „Polsko Kolo“ vadovo Żukovskio, kurie yra šiek tiek pažangesni narodovai. Reiškia, narodovai eina dešiniyn. Užtai klerikalai stipriais jaučiasi, nes ir šiame susirinkime būtinai norėjo interpti Dūmos kandidatuosna vieną iš katalikų vyskupų.

‡ Kadetai drūti. Peterburgo konstitucijiniai demokratai išanksto pasiskelbė, jogei jų partijos atstovai laimės i Dumą ir kad Miliukovo bei Rudičėvo kandidatūros esą užtikrintos.

‡ Milijonai ladbarybei. Neseniai Bessarabijoje nusišovė dvaronis Kalmuekyj. Sulgy jo tėvo padaryto testamento, visas turtais iš 30,000,000 rublių pereina i Bessarabijos žemietiją, ant visokių visuomenės reikalų.

‡ Del baduolių. Vidaus reikalų ministeris inėšė Dūmon reikalavimą, kad iš valstybės išdo būtų dar pridėta 35 milijonai rublių,

šelpimui iš bado nukentėjusių gubernijų. Taigi išviso dabar valdžios būtų paskirta baduoliams 154,000,000 rb. Bet sakoma, kad suėmus tuos piningus ir pridėjus renkamas aukas, vistiek dar nebū vad padakaktinai užgesintas.

‡ Pasimirė kniaginė. Stutgarthe, Vokietijoje, pasimirė caro giminaitė, kniaginė Viera Konstantinovna, kurios lavoną su iškilmėmis parvežė i Peterburgą.

‡ Macochas apeliuoja. Petrakavos teismas parėjo apeliacijos nuo Damazo Macocho, Alesynskio ir Cyganovskio, pasmerktųjų už žmogžudystę ir Čenstachavos paveiklo apiplėšimą. Taip jau lygiai prieš teismo dekretą užprotestavo ir Petrakavos bei Varšavos prokurorai. Gali būt, kad Macocho byla bus da išnaujio peržiūrėta.

‡ Kriminalistų susivaziavimas. Peterburge universitėtės salėje atsiuvo tarptautiškos kriminalistų sąjungos, rusų grupės susivaziavimas. Sąnariai pranešė, ką jie girdėjo šiais metais budvodami užsienių kriminalistų kongresuose. Taip, pasirodo, kad kitose šalyse piktadėjistės netaip aaga, kaip Rusijoje. Čia ypač daug prasižengėlių priešais privatinę nuosavybę. Bėgin desėtko metų paprastų vagysčių skaičius siekia milijoną atsitikimų. Kasmet apskrities teismai pasmerkia i 20,000 žmonių, o vietiniai teismai — i 70,000. Viename Peterburge 1911 m. buvo i 2,454 piktadėjistės ant 1,041,132 rub. Užmušta žmonių 28. Susivaziavimas išnešė rezoluciją, kad reikia piktadėjus mažiau bausti, daugiau šviesti.

## Iš Lietuvos.

**ALYTUS**, Trakų pav. Pas mus keliuose sodžiuose merginos mokino valstiečių vaikus. Kovo 2 d. užpuolė policija, surinko visas kningas ir sąsiuvinius ir nugabeno pas anstolį. Kningūčių buvo lietuviškų ir lenkiškų. Anstolis nusitvė visas pas tardytojį.

**Hol.—Flet.**

**PUMPĖNAI**, Pan. pav. Čia bus inkūrtas ūkio ratelis. Įstatai jau surašyti. Atsiradus įsteigėjų reikalingam skaičiui, įstatai bus siunčiami Kauno gubernatoriui patvirtinti.

**L. š.—kas.**  
Vienasėdžiais skirstymas. Pirmasis matininkų būrys balandžio pradžioje išvažiavo iš Kauno i sodžius dalinti juos i vienasėdžius.

**SKOLOS.** Dvarininkų banko apyskaita už 1910 m. rodo, jog Kauno gubernijos žemė praiskolnusi šiame banke už 890 tūkst. 332 rubl. Tas bankas šiais metais išskirstė vienasėdžiomis Kauno gub. valstiečiams 3772 žem. dešimtini.

**Kareivių nedateklūs.** Kareivijos valdyba praneša, kiek praėjusiais metais nesurinkusi ji jaunų kareivių. Didžiarasių, mažarasių ir baltarusių trūkę — 1,696, kitų krikščionių — 5,225, mahometiečių — 1,225, kitų nekrikščionių — 84, išviso gi — 19,587.

**TELŠIAI.** Kovo 22 d. atrado Telšiuose nužudytą namų savininką Skausgirdą su šeimininke. Velionis turėjęs apie 80 metų ir buvęs aptartas dideliu turto liui. Žmogžudžių užėta arbatos gėrimo laiku išryto, ar vakaro ir kirviu sukaptota abiejų galvos. Taip pat sudaužyti kamodos stalčiai ir paimta esą 5000 rub. banko poperiuose; kiek piningų paimta, nežinia. Pažymėtina, kad velionio namas, kuriame atsitiko

žmogžudystė stovi, tankiai apgyventoje miesto dalyje, vienoje geresnių gatvių.

**PASKAITOS.** Pažįstamas lietuviams ir žinomas lenkų mokslo vyras Liudvikas Krzywickis, kaip girdėjome, netrukus atvažiuos Vilniun ir turės čia lenkų kalba dvi paskaiti: 1) Apie žmonių giminės senumą ir 2) Vyras ir moteriškė istorijos begy.

**Iš moksleivių gyvenimo.** Neseniai buvo „Peterburgo Lietuvos Studentų Gamtininkų“ pasikalbėjimas. Perskaityta referatas „Darvino ir De-Frizo evoliucijos teorijos ir jų svarbumas agronomijoj“. Po referato buvo gana gyvi ginčai, kaip del referato turinio, taip ir del terminologijos. Reikia pažymėti, kad draugai gamtininkai labiau pradeda tais pasikalbėjimais interesootis. Dabar nepaisant i taip brangų egzamenų laiką, apsilankė žymiam skaičiuje. — Neuzilgo ketina būti kitas pasikalbėjimas. Jau yra parengtas ir referatas — rodos: „Lietuvių sveikata statistikos šviesoje“.

**XXX.**

(„Liet. Žin.“)

**VILNIUS.** Svarbus rinkinys. Liet. Mokslo Draugija greitai laiku gaus senai pažadėtą didelį vabzdžių, peteliškių ir drugių rinkinį. Surinko jį Jurbarko (Rasinių ap.) apylinkėse kunigaikščio Vasilėkovo dvarų prižiūrėtojas, rusas. Tas rinkinys yra dabar Peterburgo Mokslių Akademijoje, kur visa paženklinama; labai reti gyviai bus pakilti Akademijos muzėjuje, bet didesnė to rinkinio dalis — apie 8,000 visokių gyvių — bus atiduota L. Mokslo Draugijai. Atiduota ji bus dalimis. Išrūpinę tą svarbų rinkinį L. Mokslo Draugijai žinomasis mūsų veikėjas, gamtininkas Povilas Matulionis. **Oficierių teisės.** Vilniaus karo apygardos viršininkas įsakė nebeleisti egzaminuoties intendantų akademijon oficerių lenkų, arba vedusių pačias lenkes.

**Vilniaus gubernatorius** p. Liubimovas jau paskirtas ūkio departamento direktorium ir po vėlykų netrukus visai išvažiuoja iš Vilniaus. Ūkio departamente p. Liubimovas jau kitkart tarnavo 5 metus. Kas bus paskirtas Vilniaus gubernatorium — tuo tarpu nežinoma. Minimi trys kandidatai: Kauno gubernatorius p. Veriovinas, Gardino gubernatorius Borzienko ir Kuršo gubernatoriaus padėjėjas Kelepovskis.

**KUPIŠKIS,** Ukm. apskr. Kovo 7 d. Drolonių sodžiaus 17 m. vaikinas norėjo nusiskandinti. Mat, jo mergaitė tą dieną kvietė jį i valsčius teismą. Bijojto tat gėdos. Laimė tik, kad jojusieji pro šalį vyrai pamatė ir išgelbėjo.

**Kalinių kursai.** Ministerių tarpyba patvirtino teisių ministerio sumanymą įsteigti kalinių kursų. Tie kursai busi intaisyti prie vyriausiosios kalinių valdybos.

**Rašytojo jubilėjus.** Trečiadienį, kovo 14 (27) d. Varšavos lenkų visuomenė iškilmingai minėjo žymaus savo rašytojo Kazimiero Tetmajero 25 metų rašymo sukaktuves. Iškilmės prasidėjo miesto teatre, kur artistai vaidino Tetmajero dramos veikalą „Zaviša Juodasai“, paskui buvo iškeltas didelis pokyls. Tetmajeris rašo eiles, apysakas ir dramas, lenkų literatūron jis įvedė Tatrų gyventojų tarmę ir ypač išskėlė savo poezijoje Tatrų grožybę ir jų gyvenimą.

**Nauja partija.** „Vil. Viestnik“ praneša, kad susidariusi nauja pažangiųjų partija. Ton parti-

jon inesią Vilniaus ir Kauno gubernijų lietuviai, lenkai ir rusai.

**Kovo 19 d.** buvo prof. Niemio išleistuvės, kurias jam išskėlė Vilniaus lietuviai. Per vakarienę buvo pasakyta kelios kalbos. Indomiansių ir ilgą kalbą pasakė prof. Niemis. Savo kalboje jis apsakė, kaip ir kur važinėjo po Lietuvą, kiek pririnko (apie kelis tūkstantčius) dainų, koks lietuvių dainų senumas ir gražumas. Jis rado daugiau, negu 30 ir tokių dainų, kurias turi suomi; prof. nuomone, jos suomių paimtos iš lietuvių.

**Paminklas Stolypinui.** Kauno apskrities suvaziavimo valdininkai sumanė pastatyt Kaune Stolypinui paminklą. Tuojuu sumetė tam tikslui 48 rublius.

**Vilniaus vysk. kuningų permainos.** Eišiškių klebonas ir Rodunio dekonas kun. Nikazas Gintautas-Dzevaltovski išskeltas Gardino gubernijon, ne-lietuvių parapijon; Kūišino klebonas kun. Kristupas Abaravičius paskirtas Eišiškių klebonu ir Rodunio dekonu; kun. Sacharka, Sulehovėlis kleb., paskirtas Kūišin; kun. Ad. Sniezka-Blockis paskirtas Bielostoko vice-dekanu ir Kalinovkos klebonu; kun. M. Glembockis del senumo paliuosutas nuo kuningo pareigų; kun. A. Abramavičius iš Gardino vienuolys persikėlė Vilniun.

**Pažymėjimai.** J. E. Seinų vyskupas Antanas Karosas ir Seinų vysk. konsistorijos teisėjais-surogatas kun. kanaun. K. Prapuolenis gavo šv. Stanislovo I-jo laipsnio orderį; J. E. Kieleų vyskupas kun. Lozinskis gavo šv. Vladimiro III-jo laipsnio orderį.

**PETERBURGAS.** Kovo 31 d. Pavlovos salėje rengta lietuvių vakaras, šiam sezone paskutinis; vaidinta dramą „Švarkas ir milinė“.

**SUBATAS,** Kuršo gub. Kovo 11 d. buvo visuotinis „Blaivybės“ draugijos susirinkimas. Pirmininkas, vietinis klebonas, aiškino susirinkimui, kaip baisiai yra pavojingas alkoholis visam žmogaus organizmui ir kokią intoką daro i visus žmogaus jausmus. Būtų labai gerai, kad tokie paaiškinimai būtų daromi dažniau.

**Kursietis.**

**PETERBURGAS.** Kovo 30 d. prof. Volteris Geografijos Draugijos būste, Demidovo g. 8a, skaitė pranešimą apie lietuvių kolonistus Vitebsko gub.

(„Viltis“)

**Kuningų permainos Seinų vyskupijoje.** Kun. S. Dąbrowski — i Augustavą, kun. M. Dąbrowski — i Novogrodą, kun. Kostro — i Vonsošą, kun. Ramatowski — i Kolną, kun. Kočmierzowski — i Mazovecką, kun. M. Petrauskas — i Vižainį.

**Kuningų permainos žemaičių vyskupijoje.** Kun. Budrys, Obelių kam., paskirtas i Aknistos filiją. Perkelti: kun. M. Malinauskas, Balninkų kam., i Krinčiną kam., kun. M. Jusis, Palevėnės kam., i Dotnavą kam., kun. Liausaukas, Datnavos kam., skirtas laikinai Rietavo dekanu. Susirgus Oniškių kleb. jo priedrmių pildymas tuo tarpu pavesta kun. Samavičiui, Panemunėlio kam.

**UTENA,** Ukm. ap. Kovo 8 d. susitvėrė „Ūkio Ratelis“, kurs Utenoje buvo nuo senai pageidaujamas, nes ir be to ratelio jau kelinti metai ūkininkai su kun. J. Gvagzdžio pagalba išsirašo vagonais mineralų trašų, keletą vagonų druskos ir keletą dešimčių pūdų cukraus. Ratelio valdybon išrinkta žmonės, kaip įstatai reikalauja. Narių mokestis 50k. Vienas iš susirinkusių paskolino 100 rublių tai draugijai be nuo-

simčių. Susirinkimai nutarta daryti kas mėnuo. **Ant. Leipus.**

**KAUNAS.** Vasario 24 nuke-liavome mės su draugu paveizėti šenovės Kauno griuvėsių. Ėjome per miestą kalbėdami apie senovės liekanas. Išvydome Viliją, nešančią ledus i Nemuną, kartu su putojančiomis srovėmis srutų — lyg verkdamą... Iš paniekin-tų Kauno griuvėsių vos tik stovi pražiulus nuo lietaus ir saulės, o tačiau nuo amžių stovi Vytauto pilis baigiama versti visokiomis šiukšlėmis, kurios čia vežamos iš Kauno gatvių. O viduryj tai nuo smarvės nosį kreipk i šalį.

Broliai, lietuviai, ką jūs manote, aplėisdami brangiausią liekaną?!

**Antanas Sekmokas.**

(„Šaltinis“)

**IŠ LATVIJOS.**

**RYGA.** Kovo 26 d. „Žaislo“ salėje buvo vaidinta „Gudri našlė“ ir kuogeriausiai išėjo. Po lošimui, orkestrui pritariant, sudainuota: 1) „Sunku gyventi“ operetos vaizdelis, kurį sudainavo trijo: p. L. Jakavičius, p. Perkunaitė ir p. Vaidelutė. 2) Plė Perkunaitė, fortepijonams pritariant padainavo solo „Kaipgi gražus, gražus žolynų darželis“. 3) „Pasakyk man mylimas krašte“, duetą orkestrui pritariant padainavo p. L. Jakavičius ir plė Perkunaitė. 4) „Sudiev Lietuva“, orkestrui pritariant padainavo solo p. L. Jakavičius. Publikos buvo pilna salė. Tvarka buvo kuogeriausia. Pelno „Žaislo“ draugijai liko apie 100 rublių.

**Žaislietis.**

(„Rygos Naujienos“)

**Kratos ir suėmimai.** Naktį i 27 kovo liko padaryta Rygoje kratos prie Riečių g. N72 ir Marijos g. N56 58. Pirmoje vijoje rasta uždrausta literatūra ir suimta 3, o antroje suimtas tūlas darbininkas pas kurį rasta proklamacijos soc. dem. darb. partijos.

**Laikas ligsiol vis dar šaltas** ir nemalonus; paskutiniomis naktimis šaltis siekia I laipsnį.

**Vokiečių kolonizacija žemojose Kuršėje.** Šis kraštas maž-kuo neprieina prie Prūsų sienos ir čia, kaip rašo „Dz. Westn.“, vokiečiai dvarininkai sparčiai varo kolonizacijos darbą, t. y. apgyvendinimą vokiečiais ateiviais. Ypač tai pasergėta Gazenpoto paviete — Kasdangoje, Rudbarždiuose ir Nigrandoje. Latviai kumiečiai ir nuomininkai prašalinami, o vienasėdijos ir dvarai išdalunami i nedidelius plotus ir parduodami vokiečiams kolonistams. Tokių kolonistų Gazenpoto paviete busi jau kokie 5,000; vienoje tik Valtaikių parapijoje paskutiniiais metais atvežta apie 2000. Kolonistų šeimynos labai veislingos, daugiausia po 10—12 vaikų. Parduodama jiems ir pigiai žemė.

(„Rygos Garsas“)

## Iš Amerikos.

**Viesulai užmušė 64 žmones.** Smarkūs viesulai praūžė per Indianos ir Ilinois valstijų vieną sritį. Praneša, jog miestelyj Marion, Ill. viesulai išgriovė daug visokių budinkų, o apylinkėje išgriovė fermerių namus. Atkasinėjant griuvėjus ikišiolei rasta 64 užmušti žmonės, prie to apie 200 sunkiai sužeidė ir pridarė viesulai nuostolio ant \$1,500,000. Daugelis liko ligonbūčiuose sužeistų per vėtros nešiojamus sienojus.

**Žudikų šaiką surinko.** Hillsville, Va. — Pagaliaus sugaudė

beveik visą plėšikų šaiką, vadina-mą „Allen gang“, kuri įvarė tiek baimės Virginijos valstijoje ir kurios nariai neseniai teismo rūmuose nušovė šešius žmones, imant drauge ir teisėją. Dabar po aštria apsauga pristatė prieš teismą penkiuos tos šaikos narius: patį vadovą Floyd Allen, jo du sūnu, du giminaičius ir koki tēn Byrd Marion. Jie visi formaliskai apkaltinti žmogžudystėje.

**Užpuolė degint.** Gerai lietuviams žinomas miestelis Waterbury, Conn. pereitą savaitę per 1-ną dieną turėjo net tryliką gaisrų. Tarpe kitų, sudėgė miesto rotušėje (City Hall) visas, apart sienų. Kiekvienai brangiausią liekaną padegta, pirmiaus pabrūkus suvilgytų kerosinu skudurių. Kas tokie atsirado maniškai degintojai, da nežinia. Buvo du subjektu areštavę, bet rado nekaltais, ir vėl paleido.

**Areštavo 40 del maištų.** Rock Island, Ill. 40 ypatų areštuota ir apkaltinta už sukurstymą prie maištų prieš miesto valdžią. Tie „maištai“, tai buvo miesionių demonstracija prieš majorą Schriver, kurs smarkiai apkūlė vietinio laikraščio leidėją ir uždraudė pardavinėti jo laikrašti, nes buvo aštria ant majorėjo užsipluta. Per demonstracijas sakoma, kad policija nušovė du žmones.

**Lenkai žada naują socialistų laikraštį.** Iš Pittsburg, Pa. rašo, jog čionai ar Allegheny, Pa. lenkai socialistai rengiā uždėti del savo tautiečių anglekasių laikraštį, kaipo anglekasių organą. Socialistų „Dziennik Ludowy“ šitą užmanymą nepagiria. Jei bent tada esą būtų gerai, jei turėtų surinkė dikčiai piningų, arba jei nenori toks laikraštis džiovos gyvastį vilkti, tai tegul esą pasišvęs tik unijos, o ne socializmo reikalais. Taip pataria brolis broliams.

**Sionistai sumušė majorą.** Zion City, Ill., miestelyj, kurį anais metais inkūrė žinoma „sionistų“ sekta, įvyko riaušės. Neseniai tapo čia atgabentą 150 darbininkų, kurie miestelyj daro elektrikos intaisas. Darbininkai pradėjo viešai ant gatvių rūkyti pypkes, girtuokliauti ir užkabinti moteris, kas pas sionistus sektantus aštria uždrausta. Todėl sionior-ganizavo būrys iš 500 sektantų ir emė rūkančius darbininkus areštuo-tot. Anadien bevedant du areštuo-tuoti susitiko miesto majoras Miller ir liepė juos paleist. Sek-tantai inpykė užpuolė patį majorą ir pamušė akis. Muštynės del pypkiū da ir iki šiam laikui nepasiliovė.

**15,000,000 rinkikų.** Washingtono valdžios bžūrose apskaityta, kad šiomet prezidento rinkimuose dalyvausiu suvirš, penkiolika milijonų rinkikų. Renkant gi prez. Taftą 1908 m. dalyvavo 14,887,000 balsų.

**Moterims 8 valandos.** Seattle, Wash. angšėšaus teismas iš savo pusės pritvirtino legislatūros įstatymą, jog fabrikuose moteris turi 8 valandas ant dienos tedirbti.

**Streikas ir slingeriai.** Iš Aberdeen, Wash., mums prisiuontinėja lapelius „Strike Bulletin“, kurį specialiskai leidžia tēn I. W. W. unija, kaipo laikiną streikierių organą. Išėjo jau 9N. Kaip žinoma jau, tēn eina ilgas medžio pjovyklų streikas, kuriame rasi dalyvauja nevienas ir lietuvis, i to tolimo krašto girias nuvažiavęs. Gaila, tik kad niekas iš tēn neparašo, kaip tēn lietuviai prie streiko laikosi. Iš bulletino matosi, kad eina aštri kova. Darbdaviai net samdo „slingerius“, kurie gaudu streikierius ir papliekia.

**Gresia 300,000 streikas.** Kan-

sas City, Mo. Čia susitvėrė iš 47 gelžkelių darbininkų sąjunga, kuri pasivadino „Federacijų Federacija“. Jon prisidėjo apie 300, 000 gelžkelių darbininkų, kurie greitu laiku žada išsaukti Vakaruose visuotiną streiką.

**Presbyterionai pertaiso katechizmą.** Pittsburgh, Pa. presbyterionų visuotinis seimas išrinko komitetą, kuriam pavėdė pertaisyti religijinių katechizmą, išbuvusį 210 metų. Būsiąs taip pertaisyti, kad sutiktų su šios dienos gyvenimu, kalba ir papročiais, kurie per du amžius dikčiai persikeitė. Protestonai mat ir religiją taiko su lyg žmonijos progreso.

**Rooseveltą vadina „gaujos kandidatu“.** Washington. — Tafto kompanijos menažeris, kongresmanas McKinley šianedėl išliejo visą kartybę ant Rooseveltto. Jisai viešai paskelbė, kad Rooseveltas per Lawrence streiką ėjęs su I. W. W. ir Haywoodu, kad brolijanis su anarchistais ir norj susirinkti sau balsus nuo neramuolių respublikonų, demokratų, socialistų ir prohibicionistų. Jisai nebepripažįstas jokios partijos, todėl esąs „mob candidate“ (gaujos kandidatas).

**Rusas pakvašo ir nušovė redaktorių.** Spokane, Wash. pabūkęs rusas darbininkas, vardu Aleck, inėjo vietinio dienraščio „Cronicle“ redakcijon ir iš revolverio nušovė ant vietos redaktorių Rothrock. Suimtas Aleck pirmiaus sakėsi buvęs ant laivo „Titanic“ nelaimė. Bet ištyrus pasirodė, kad jis čia jau gyvena 4 metai. Matomai nabagas, girdėdamas apie „Titanico“ nelaimę, pakvašo.

## „Titaniko“ nelaimės atbalsai.

Pereitą savaitę ant Atlanto suringu išsimečiusius lavonus nelaimingųjų keleivių, žuvusių ant White Star laivo „Titanic“. Kabelio garlaivis „Mackay-Bennett“ surinko 189 kūnų, iš kurių 42 pažino kokie, o likusie buvo taip prasdydę ir sunaikinti, kad jokiū būdu jau negalima buvo pažinti. Todėl šiuos nelaiminguosius (apie 30 lavonų) čia pat jūrėse ir palaudojo. Pažintuosius lavonus garlaivis „Mackay-Bennett“ atvezė į Halifaxą, Nova Scotia, kur White Star linijos agentai tuos pasibaisėtinus keleivius sutiko. Iš čia juos išsiuntinėj velionių giminėms, kurie pareikalas, o likusius, kaip va 3 klasės pilkus žmonelius čia pat kompanija savo lėšomis palaidos ir ant kiekvieno kapo uždės akmenį su numeriu, nes vardų nežino. Vadinas, pristatė keleivius į vietą!...

Washingtono senato rūmuose eina tardymai „Titanic“ laivo likusių oficerių Akyviausį liūdijimą davė trečiasis oficerius Herbert Pittman. Jis štai ką pasakė: „Titanic“ laivo oficeriai gavo išanksto persergėjimą, kad priešais juos ant kelio yra ledų kalnai. Nežiūrint to, jokios prievangos nedaryta. Laivas ėjo greitumu po 21½ mazgų į valandą. Jis tik tada pajuto nelaimę, kada kompanijos direktorius Bruce Ismay ir paskui jį kapitonas Smith paliepė skubiai leisti nuo laivo valteles ir sodinti į jas moteris. Sako: „Tada pakilo baidus choras: sumišo inkliuvusių žabangose aukų maldos, verkimai ir dejavimai. Griendus balsų gausmas tęsėsi apie valandą ir paskui laipsniškai nutilo“. Tą pasakodamas Pittman taip susigriaudi-

no, pašoko jo gerklėje raudojimas, ir ėmė senatorių komisijos melsti, kad nebeklausinėtų. Senatoriai patį šiuostėsi akis, o moteris buvę rūmuose ėmė verkti. Viskas, ką senato komisija iš Pittmano dažinojo, tai kad laivas „Titanic“ po padirbimo buvo po 8 valandas pamėgintas Belfaste, prieš tai, kada 5 d. balandžio, 12:15 po pietų įsai iš Southamptono išvažiavo pirmutinė kelionė. Ir tai nebuvo išmėgintas greitumas.

Komisijos pirmsėdys, senatorius Smith norėjo išgauti iš Pittmano, ką jis žino apie ledų kalną, kuris sudaužė laivą „Titanic“. Pittmanas pasakė, kad šito kalno jis nematė. Abelnai per 14 metų savo buvimo ant jūrių jisai tik vieną sykį tematė ledų kalną. Jo nuomone, giedroje tokius ledų kalnus, kaip tas „Titanico“ sudaužė, galima esą toliausia matyti. Jis matęs Pietiniame Atlantike ledų kalną nuo 7 mylių ilgio, 5 mylių pločio ir 500 pėdų augščio. Naktį jis išrodas juodas, kaip kokia numirusi sala. Su kalnu pasirodą daugelis jurinių jaučių (ronių) ir paukščių. Jis stebisi, kad šitų visų ženklų prieš „Titanico“ nelaimę nematęs. Ledų kalną pamatęs tik jau gelbėjimosi valtelėje būdamas.

Visas tas scenas, kurios dabar atsibūna senato rūmuose, fotografistai ir kinematografistai darbščiai ima ant savo kamerų: vieni laikraščiams, kiti judomų paveikslų dirbimo firmoms, kurios jau paleido savo filmas po „moving pictures“ teatrus, drauge su nupieštais „Titanico“ ir vaidentuvėje atvaizdinto nuskendimo paveikslais, laivo oficeriais, išymensiais keleiviais, etc. „Titanico“ nelaimė šį pavasarį duos teatrams neįsėmiama šaltinį medžiagos...

Vakaryksčiai prieš iškvotimą Pittmano (balandžio 23), senato komisija kvotė Keturvirš Oficerių, Boxhall. Šitas pasakė, kad „Titanicui“ skėstant buvę matyties vakarų pusėje šviesa. Jis mena, kad tai buvo kitas koks laivas. Tai buvo, sako, visai netoli. Ir nežiūrint į šaukimasi nuo nelaimingojo „Titanico“, tas menamas laivas nepribuvo. Ar jis nepagavo bevielinio telegrafo (nors tas negalimas daiktas), ar tai buvo koks baidus to laivo nežmoniškas, bet jis nepasirodė. Apie tą šviesą pasakėjo ir Pittmanas. Jis matęs ją jau valtelėje būdamas. Tačiau jis priduria, kad tai galėjo būti šviesa nuo „Titanico“ kitos gelbėjimosi valtelės. Bet jeigu tai buvo koks laivas, tai jis vis bus sužinotas ir atsiims pagal jūrių įstatymus bausmę. (Dabar dažinota, kad tas kitas laivas buvęs tai „Mount Temple“, Canadian Pacific linijos, kuris anadien pribuvo į Kanadą. Ir buvęs tik už 5 mylių. Prasidėjo apie jį tyrinėjimai. Laivo kapitonas Moore ginasi, sako, kad „Titanicui“ skėstant, jie buvę už 50 mylių tolumė. Bet turėję pilną laivą savo žmonių ir vėl per ledus negalėję eiti pagalbon. Ar šitas viskas yra teisybė ir ar to nežmoniško laivo kapitonas nusiteisj, nežinia. To laivo keleiviai, ypač koksai ten lenkas Mlynarzik su duktere liūdija, kad jie matę nuo nelaimingojo „Titanico“ šviesą ir net girdėję rėksmą).

Paaiškėjo taipgi, kad ant „Titanico“ febuvo gelbėjimui valtelių del 1200 ypatų. Tuomtarpu laivas vežė 2,340. „Kur gi kompanija manė padėti kitą pusę keleivių, atsitikus nelaimė?“ — klausė Pittmaną komisijos narys, senatorius Perkins. „Aš nežinau — atsakė Pittmanas. — Visi ma-

nė, kad „Titanic“ yra nenuskandomas. Prie to laivas turėjo tiek valtelių, kiek Anglijos įstatymai reikalauja“. Regimai Anglijos įstatymai į laivų padėjimą žiūri per pirštus.

Senato rūmuose, einant tyrinėjimams, daugelis moterų buvo kuone apalpę, girdėdamos liūdinkinų pasakojimus apie taip baisiai žuvusius ant Atlantiko keleivius. Todėl komisija buvo liepusi moterų visai neleisti. Bet moteris labai karštai užprotestavo. Delto vėl leidžiama, tik su bilietais. Automobiliais ir šilkuose atvyksta po 500 ir daugiau moterų, bet įneina vos po 100, ir tos įsineša sykiu ir užkandžius, kad nereikėtų įsinorėjus valgyt išeiti ir praleisti kokią akvą sceną.

White Star linijos direktorius Ismay vėl norėjo šianedėl iš Amerikos pabėgti, bet senatorių komisija neįleido, iki pasibaigs tyrinėjimai ir bus surasta tikri kaltininkai „Titanico“ nelaimės.

### DAR ŠIS—TAS APIE PASKENDUSĮ GARLAIVĮ „TITANIC“.

Nelaimė atsitikusi su didžiausiu garlaiviu „Titanic“ ant Atlantiko, padarė didį ispūdį visame pasaulj. Laikraščiuose ėielos skilčių pavesta žinios apie tą nelaimę. Ant gatvių tik ir girdėti kalbant apie tą nelaimę. „Kaip galėjo paskėsti tas „nenuškestantis“ laivas? Delko taip mažai teišgelbėta gyvasių? Kas gi čia kaltas?“ — klausinėja žmonės ir oficiališkos ypatos vieni kitų. Nelaimė atsitiko, žinoma, reikia surasti ir kaltininkus. Amerikos senatas kietai paėmė tą nelaimę iširti.

Šią nedėlią yra tardoma kairie išsigelbėjusieji pasażeriai, laivo oficeriai, o taipgi J. Bruce Ismay, direktorių pirmsėdis ir Franklin, vice-prezidentas „White Star“ linijos. Iš visų pusų yra daugiausiai kaltinamas J. Ismay, kuris taipgi išsigelbėjo nuo paskendusio „Titanic“. Anglijos parlamentas taipgi rengiasi padaryti tardymą likusiai laivo komandai ir tos linijos atstovams. „Titanic“ plaukė iš Southampton, Anglijoje, į New Yorką, — Ameriką. Nedėlios naktį, 14 bal. apie 11.40 val. laivas susidaužė su ledų kalnu. Panedėlio rytą, 15 bal. apie 2.20 val. laivas nuskendo.

Ant laivo žmonių buvo išviso — 2340; iš jų žuvo 1635, išsigelbėjo 705; išsigelbėjo: I. kl. pasażerių 202,

II. kl. — 115,  
III. kl. ir „steage“ — 178.  
Laivo komandos 210

išviso 705  
Daugiausiai žuvo pasażerių III. kl. ir „steage“, kur didesnė dalis buvo imigrantai. Taip iš kiekvienų 8 žmonių III. klasės tikt 2 išgelbėti, iš kiekv. 6 žm. II. kl. išgelbėta 2, iš kiekv. 3 žm. I. kl. išgelbėta 2.

Daugelį tos nelaimės baisenybų papasakėjo išsigelbėtieji ir išsigelbėjusieji. Jie matė, kaip laivo oficeriai nušovė keletą žmonių, kurie grūdėsi į laivelius, kaip šimtai žmonių plaukė tarpe ledynų, kad daug žmonių paskendo gelbėjimo laiveliuose, nes jie nebuvo atsakanėjais sutaisyti ir daugumas iš jų neturėjo net irklų, etc.

Nuo tarnų paskendusio laivo sužinota, kad „Titanic“ dar nebuves užbaigtu dirbti, kada jis išplaukė iš Southampton; laivo apačioj būk dirbo dar daug darbininkų, pliumberių ir elektrų, ir kad jie tikt Queestowne išsėdo iš laivo; taip kad laivo komanda visiškai mažą supratimą teturėjusi

apie laivo konstrukciją ir jo prietaisus.

Thompson, pečkuris (fireman) nuo „Titanic“ pasakoja, kad jiems išvažiuojant, jokios muštros nebuvo padaryta. Net jiems nebuve paskirtos vietos (postai) laike gaisro arba kitos nelaimės. Daugumas iš jūreivių net nemo-kėjo gelbėjimo laivelių nuleisti nuo garlaivo laike tos nelaimės. Laivo kapitonas Smith, kuris jau 30 metų, kaip tarnavo tai kompanijai, labai buvęs įsitikėjęs savo žinojimui jūros kelių. Bet nelaimėi atsitikus jis viską padarė, kas nuo jo prigulėjo, ir nugarzdo ant jūros dugno kartu su „Titanic“. Laivas daręs 22 jūriškas mylias į val. arba 77 apsisukimus (revolutions) į minutę, kada jis užpuokė ant ledinio kalno.

Apie 150 žmonių laivo komandos, kurie išliko gyvi, praėitą savaitę išvažiavo atgal Anglijon ant laivo „Lapland“. Kada jie atvažiavo į New Yorką ant „Carpathia“, jų net nenorėjo „White Star“ linijos perdėtiniai paleisti ant krasto. Ant galo jiems pasisekė išlipti, bet čia jų nieks nelaukė. Tik jūreivių draugystė juos prigraudė, davė jiems pavalgyti aprėdė, davė tabako ant kelio. Vienas iš jūreivių, išvažiuodamas taip kalbėjo: „Jeigu ne Jūreivių Įstaiga (Institutas), tai daugumas iš mus būtume grįžę atgal be batų, be marškinių. Kada mes matėme ant gelbėjimo laivelių mirštancias nuo šalčio moteris, mes pasigailėjome jų ir apsiatėme savo drapanomis; mūsų gi nelabai kas tesigaili“. Kitas iš jų skundėsi: „Aš geriau beveik, kad būčiau nuskendęs. Tuokart gal kompanija būtų aprūpinusi mano pačią ir vaikus. Aš dabar gyvas — tai kas — nei piningų, nei darbo; sugrįžus atgal gerai dar prisėis pabadauti“.

Kompanija mat jūreiviams temokės algą tikt iki to laiko, kada laivas paskendo; toliaus jie gali sau keliauti, kur jiems patinka. Už pervažiavimą per vandenį ant „Lapland“ jie kelionėje turėsią dirbti ant laivo.

Nors nelaimė negeistina ir del kiekvieno, bet visgi geriau yra būti turtingu. Laivui skėstant, kaip pasakojo vienas laivo tarnas, pribėgo prie jūreivių vienas ponas (ar tai anglikas ar amerikonas) ir sušuko: „kiekvienam po 25 sv. sterlingų, kurie išgelbėsite mano šeimyną“. Jūreiviai tuojuos nuleido laivelį ir susodino paskirtas ypatas. Bet ponas kiekvienam padavė čekį... tikt ant 5 svarų sterlingų!...

Apskaityta, kad įvairios apsaugos kompanijos (Insurance co.) turėsią nuostolių iš „Titanic“ nelaimės ant \$14,406,000; iš jų pagal gyvasties ir atsitikim, apsaugos — 4,406,000 dol. ir jūrių apsaugos — 10,000,000 dol.

Nežinomas.

### TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

NEWARK, N. J.

Balandžio 20 d. triūsų „Sv. Cecilijos Choro“ ir plačiai žinomo vientaučio A. T. Račiūno, kinematografisto iš Brooklyn, N. Y. atsibuvo puikus vakarėlis. — Rodė p. A. T. Račiūnas slaidomus spalvotus paveikslus apie Lietuvą, kuriuos pats ir aiškino

Tarpuose „Sv. Cecilijos Choras“ dainavo, ir buvo ilustruotas deklamacijos. Sudainuota šias daineles: Lietuvos himnas, „Kad aš jojav“, „Vilija“, „Siuntė mane motinėle“, „Loja šunį“, „Eina garsas nuo rubežiaus“, „Per tamsią naktelę“ ir „Jieva“. Paskambino ant piano

dvi panelės kartu: Radzevičiūtė ir Dauksiūtė. Taipgi smuikavo mažas vaikutis, p. Kralikauskas, p-lė Dauksiūtė akomponavo ant piano. Taipgi dailiai sudainuota duetas „Lietuvos vargai“. Deklamavo p-lė Jankauskiūtė iš New Yorko sekančias eiles: „Kur namas mus“, „Yra šalis“ ir „Traukai“, kurias p. Račiūnas gražiais paveikslais paillustravo. Dar deklamavo p-lė Žilioniūtė „Rinkimas vaikino“, kuri prijuokino publiką iki sočiai.

Vakaras buvo labai indomus dailės mylėtojams. Vertas padėkos „Cecilijos Choras“ už gerą susimokinimą tūlių dainelių. Pagirtas ir p. Račiūnas, už surankiojamą lietuviškų paveikslų, ir jų perdurbimą parodymui. Tik gaila, kad žmonių buvo mažai, ant gerai nusisekusio vakarėlio.

Mizeregagas.

WATERBURY, CONN.

„Aidas“ teatrališka dr-tė lošė historiską veikalą „Živilė“. Šį veikalą aidiečiai jau senai rengė pastatyti. Prie šio veikalą reikėjo pridėti daug medžiagiskų spēkų ir triūsų; bet neuilstančiai dr-tė dirbo ir viską surengė pagal reikalavimų tos gadynės, kurią šis veikalas atvaizdina. Pritaikyta buvo prie senovės būdų ir papročių bei pilies išvaizda. Parodymų pilies buvo speciališkai nupiešta scenerijos, kurios nemažai prekiavo. Bet tas daug prigulėjo prie tikresnio perstatymo veikalą. Kitoki dalykai, kaip va ugnivietė, žaibai ir griaustiniai buvo paskolinta iš Poli's „Opera House“.

Vaidinime turėjo roles šios ypatos: Karijotas — A. Lazdauskas; Živilė, jo dukte — O. Stanulnūtė; Porajus — P. Banis; Aldutė — M. Vaičiūnūtė; Regimuntas — J. Šaliūnas; Vaidyla — L. Vitkauskas; Boleslavas, lenkų raitelis — M. Brazauskas; Zbignevas — V. Janušaitis; Ivanas — K. Balčius; Dimitras — K. Razmantas; Terla — B. Buškus; Seminas — J. Vaitkus; Potam kareiviai ir vaidelytės.

Vaidinimas išėjo puikiai. Reiktų užsiminti apie publiką. Žmonės į tas visas „Živilės“ historiskas scenas, labai tėmijo. Vietomis užsilakė labai puikiai, bet buvo ir tokių vietų, kur reiktų verkti arba užsilaikyti ramiai, tai plojo rankomis, kaip va Porajui privertus gudų karvedį Ivaną eiti ant lietuvių ir einant jiems ant Naujapilės uždangai leidžianties plojo rankomis, kad guda su išdaviu eina lietuviams duot į kailį; tai mūsų žmonėms džiaugsmas! Nesakau, kad visi tai darė, bet buvo daug tokių. Pasirodė, kad tokie nesupranta veikalą reikšmės.

Žmonių buvo prisirinkę pusėtinai; bilietų prekės buvo nuo dolerio iki 25c. Abelnai lošėjai atliko savo roles labai puikiai, kaip, kad geriaus nereikia, ypač Živilė ir Porajus savo ilgose rolėse. — nes rolės buvo išdalintos geriausiai parinktom ypatoms, kaip va senio vaidylos rolė lošė Vitkauskas, toks typiškas senis, kad rodos jam ir Vaidyla ir būti. Kiek patirta, inėigos gal iškaščių ir neapdengs, bet daugumą reikalingų daiktų galės su naudoti ir del tolesnių perstatymų.

„Aido“ teatrališka dr-tė, tai visoje apylinkėje turtingiausia ant drabužių ir teatrališkų įrankių. Ji jau baigia penktą metą savo gyvavimo ir yra atsižymėjus savo puikiais lošimais. Linkėtina, kad ir ant toliaus nepajautų darbuosis dailės srityje. Juras.

MANCHESTER, CONN.

Šitas miestelis yra mažas, stovi 8 mylias nuo Hartford, Conn. rytus. Vasaros laiku labai gražiai išrodo, visos šaligatvės gražiais medžiais apaugę. Gyventojų yra suvirš 12,000. Kaslink tautų, tai šiaip skirstosi: daugiausia yra anglų ir airių, toliau švedų, italų, vokiečių, lenkų ir lietuvių. Lietuvių skaitlius siekia suvirš 150.

Dirbtuvės yra šiekios: Žieminėje dalyj, No. Manchester yra dvi poperiaus dirbtuvės ir viena muilo; o pietinėje — So. Manchester yra didelės dirbtuvės šilkų ir aksomų — Cheney Brothers Co. Taip gi yra ir dvi poperiaus dirbtuvės. Šilkų dirbtuvėse už 10 valandų dienos darbo uždarbjai nuo \$1.50 iki \$2 ir daugiau, o aksomų dirbtuvėse — daugiau kaip po \$2, kurie gerai moka ant staklių. O poperiaus dirbtuvėse uždarba nuo \$1.50 ir viršaus. Muilo dirbtuvėj irgi kaip poperiaus.

Apšvietimas ir tautiškas susipratimas tarpe čianyksčių lietuvių žemai stovi. Skaitymu laikraščių ir kningų visai mažai užsiima. Iš lietuviškų laikraščių daugiausiai čia pareina „Keleivio“ ir „Laisvės“, kadangi tuodu laikraštukai čia turi savo karštą agentą A. Zokaitį, kuris netik kiek ingalėdamas kozną kalbina užsirašyt, bet jeigu kas užpundija ašotį alaus, tai tam „Keleivio“ ar „Laisvės“ užrašo už tiek, kiek jam pačiam kaštuoja. Beje Zokaitis yra ir šio laikraščio agentu, bet šitą laikraščių — „Vienybę Lietuvinkų“ tik tam užrašo, kuris jo gerai prašo!...

Iš draugijų So. Manchesteryj yra tik 103 kuopa TMD. Inkuiriant šią kuopelę, daugiausiai dar bavosi B. Salaveičikas. Praeitais metais pasidarbavus J. Gudaičiui ir A. Petroniui likosi išleista paveikslas „Kražių Skerdynės“, kuopos naudai ir triūsas gerai nusisekė: apart apmokėjimo kaštų inplaukė į kuopos išdą gryno pelno \$15. Dabar mūsų 103 kp. T. M. D. išde yra \$16.

Pereitam mėn. susirinkime, kuris atsibuvo 10 d. kovo užmanius A. Zokaičiui, likosi nutarta parengti prakalbos balandžio mėnesj. Už tuos \$16 kalbėtoju likosi nutarta kviesti lietuviškų „supsipratėlių“ didvyrį J. Šaltį iš Brooklyn. Aš šitam užmanymui pasipriešinau, nes kiek žinoma, Šaltis apie šitos draugijos augimą ir darbus nesirūpina. Tik vien išsėmsime kuopos išdą jau už kelią užmokėti. Aš užmaniau: ar nebūtų geriau, kad už tuos piningus verčiau parsitraukti gerų lietuviškų mokslisčių kningų ir įsitaistytume kningynelį, tai kurkas būtų geriau, negu Šalčio prakalbos. Bet A. Zokaitis su savo šalininkais, nurėkė, kad prakalbos geriau, negu kningynas. Tam pritarė ir kuopos pirmininkas, J. Jenuškevičius, kuris ir laišką gavęs nuo Šalčio, kuris prisizadėjęs būti už kalbėtoją. Tai ir historija!

Taipgi per pasidarbavimą B. Salaveičiko pereitą metą buvo in kurtas pašalpos skyrius prie čarterio 103 kp. TMD. ir vardas buvo duotas draugystei D. L. K. Vytauto. Narių jau buvo į 22 ir piningų pašalpos skyrius išde buvo netoli \$100. Bet per A. Zokaičio rekomendaciją nuo pereito metinio mitingo, 14 d. sausio š. m. susiėlirmo skyrius draugijelė atsiskyryė nuo 103 kp. ir išsiringo atskirą valdybą, o į pašalpos skyriaus valdybą pateko A. Zokaitis ir jo šalininkai, visai mažai suprantanti vedimą draugijos reikalų. Tai A. Zokaitis, kaipo gerai žinomas vietiniams

lietuviams ir mylintis „užsilinks- minti“, ką ten tokio skyriaus iš- dui padarė, kad šitokią štuką doreni draugai išgirdę, vieni at- sisakinėja nuo drangystės, o kiti rekalauija pasidalinimo pinigų. Taigi susiėlimo skyriaus drau- gystelė turbūt pakriks.

Toliaus pabriešiu ką nors ir vėl, ištikus reikalui iš vietinių lietuvių gyvenimo ir jų veikimų.

**J. Gudaitis.**

#### LAWRENCE, MASS.

Didisai straiškas pasibaigė. Rodos, kad visi kitokis gyvenimas tėra. Visi linksmys, malonys. Tik mažose išemimuose, retkar- čiais, dieniniai ar naktiniai dar- bininkai nepasitenkinę, nesu- prasdami ar nesurokuodami už darbo valandas mokėsties, išėina iš dirbtuvės — sukėlė straišką, kuris gal tęsis vieną-dvi dieni. Bet susitaiko ir vėl visas savo vėžėsia. Tik dabar, pastaromis dienomis kyla užmas, kad strai- kuoti, nes pirmųjų jų (darbinin- kų) vadų — Ettore ir Giovanitti neišleidžia iš kalėjimo, o prieg- tam dar daugiau areštuoja. Su- areštuoti yra visi L. W. W. orga- nizatoriai, būtent, Wm. Traut- mann, Yates, Holiday ir kiti. Haywoodas yra pasišalinęs į Col- orados valstiją. Kaip pargrįž ir jo kalėjimas laukia, nes Grand Jury perkraatinėdamas Ettore by- lą surado visų L. W. W. „leade- rių“ net 22 prasikaltimu Lawrence straiške. Žinoma, tai tiktai kapitalistų ponų gėsdinimas ir kuodaugiaus darymas kliūčių I. W. W. organizacijai, kuriai, spē- jame, gali tik išeiti ant sveika- tos.

Lietuvių dabar pas mus priva- žiavo daugybė. Daugiausia an- gliakasių iš Pensilvanijos valst. Tūliems jau pritrūkęs ir darbų. Pirm streiko vietinis lietuvių vaidintojų būrelis vedamas gerb. p-o P. Čiro buvo jau baigęs besi- mokinti „Aukso dievaičius“. Straikui užėjus visi darbai pra- nyko, taigi dabar jau vėl daro- mos repetacijos ir tuojuos žada- ma pastatyti scenoje. Labai lau- kiamė, nes teatrų išsilgome.

15 d. balandžio, š. m. Miesto Salėje D-ras Jurgis Tupper skai- tė prelekciją apie Lietuvą; taipgi rodė ir paveikslus. Matėme Sim. Dankantą, vysk. Valančių, Ba- sanavičių, Lietuvos kunigaikš- čius ir kitas tūlas Lietuvos pylis ir vietas. Apart to rodė dar pa- veikslus iš Sv. Valstijų histori- jos — Washingtono, Lincolnio ir kitų žymių vyrų, laikų vietas, dė- jas, etc. Lietuviškai tūlas daly- kus aiškino mūsų vietautis A. Ramanaušis. Protarpjais gra- žiai padainavo vietinis Šv. Ceci- lijos Bažnytinis choras vedamas varg. p-o L. Deltuvos. Įžanga visiems buvo dykai. Nors buvo tai dirbama diena, panedėlio va- karas, bet lietuvių prisirinko apie 1,400 ypatų.

Lietuvių kooperacijos krautu- vė gyvuoja puikiai. Laikė strai- ko buvo truputį apsilpus; kenkė daugiausia jai mūsų „smarkus vyrai“, kelevininkai; visiems pasakojė, kad kooperacijos krau- tuvė, toji mūsų draugdarbė grius. Bet dabar pasirodo ki- taip. Ji netik ką negriūna, bet ir platinas. Žada pirkti žemės plotą vertės apie 7 tūkstančius dolerių, su laiku išstatyti gražų namą, inrengti salę vakarams, ir tt. Žemės plotą užpirkto tarpe Chestnut ir Short gatvių, kur daugiausia lietuvių tegyvena. Reikia paminėti, kad kooperaci- ja ir josios gerove daugiausia rūpinas p. Jonas Arlauskas ir P. Šimonis. Jei mėš jų neturėtume, tai neturėtume taip puikiai gy-

vuojančios kooperacijos ir nau- jai perkamo ploto žemės Lietu- vių Namui. Labai būtų gerai, kad kooperacijos valdyba nors kas bertains paskelbtų mūsų laikraščiūose apie kasos stovį, būtent inplaukas, išplaukas kiek darbininkų turi ir tt. Tas duotų paveizdą ir kitų kolonijų lietu- viams prie steigimo draugdarbių kooperacijų.

24 d. balandžio, š. m. buvo lie- tuvių unijistų priguliničių į orga- nizaciją I. W. W. visuotinis su- sirinkimas, Pilmutė Lexington salė priejo žmonių — apie 800-900. Tas reiškia, kad lietuvių laikosi ir laikysis unijos. Į liet. skyriaus unijos valdybą pateko geri vyrai, būtent J. Kirdiejus, P. Šimonis ir kiti, kurinos „Kele- vis“ su „Laisvė“ pakrikštino juodašimėiais. Matyt, kad žmo- nės visai nepaiso mūsų ligonių plepalų: jie renka į valdybą kas jiems tarnauja, kas del jų dirba. Čia pat šiame susirinkime I. W. W. kasininkas Wm. Yates skaitė laišką iš „Keleivio“, kursai skun- džias, kad tautiečiai užmetą būk jis aukotus pinigų siunčiamus per „Keleivi“ nepriduodas cent- rans. Tūli žmonės išsireiškia, kad kalinti šiūose užmetinėjimuose nėra ko. Lai tik „Keleivis“ pa- garsina atskaitą kiek ir kokios vietos jįsai gavo pinigų, kiek jįsai pasiuntė centran ir kiek centras priėmė žinoma, jau su Wm. Yates patikrinimu ir para- šu. Ir visas bus užbaigta. Bet dabar, to nepadarant, žmonės vi- saip gali manyti ir manyš.

**Pijus Galindas.**

#### AMHERST, MASS.

Čion lietuvių gal būtų kokia 90-100 ypatų. Daugiausia jie dirba prie ūkių. Apsivietimas men- kas. Laikraščius skaito mažai, tiktai jį kokia 10. Kai kurie lie- tuvių turi savo nuosavus namus. Labai būtų malonu, kad atsirastų vienas-kitas apsišvietęs vyrukas ir lietuvius suvienytų į organiza- ciją, į S. L. A.; tada pakiltų tarp jų didesnis susipratimas ir geres- nis gyvenimas.

**M. Bbls.**

#### LOWELL, MASS.

Straiškas, kuris tęsės keturias savaites, jau pasibaigė: 22 d. bal- andžio visi audėjai ir kitų rūšių darbininkai sugrįžo darban. Kom- panijos pakėlė tik 10 nuosimti. Bet visgi gerai ir tiek. I. W. W. unija gavo keletą tūkstančių sa- narių prie savo organizacijos; daugiausia prisirašė lietuvių, len- kų, žydų. Mažiaus kitų tautų. Kaip Lawrence, taip ir čionais lietuviams daug padėjo vesti streiką Juozas Šmitas, lietuvis, I. W. W. organizatorius. Prieg- tam dar daug pagelbėjo skatiku ir patarimais mūsų klebonas kun. K. Urbanavičius.

Laikė streiko didelių susirėmi- mų su policija nebuvo. Viskas savo vėžėse. Bet už tai turėjo su- sirėmimus su „savaisiais“, būtent L. Grikštu. Mat streikui užėjus jis čion atsibaladojo ir pas I. W. W. viršininkus įsipašė už kalbė- toją. Taip vieną vakarą lietu- vių parapijos salėje, vieton kalbė- ti apie unijos organizacijas, apie darbo klausimą, šmeižė dvasiš- kiūs, tikėjimą, pasninkus ir kit- ką, nieko bendro neturinio su straišku. Dasižinojės apie tai kle- bonas tuoj pranešė Wm. Traut- mannui laišku kaip yra su Grikš- tu. Ir tada vos-ne-vos I. W. W. atsikratė nuo Grikšto, kuris ne tik ką žmonėms gero padarė, bet pakenkė, nes vienybę suardė.

**Vietinis.**

#### CLEVELAND, OHIO.

Nors neseniai esu apsigyvenęs

šiamė didmiestyj, bet noriu šį bei- tą pabrieži apie Clevelando vien- taučius, kurių čia randasi apie 6000, prie to nemaža ir draugijų, kaip bažnytinų taip ir tautiška- pirmieviškų, taipgi abiejų Susi- vienijimų po porą kuopų ir L. S. S. 3 kp. Apie draugijas tiek reik- tų pasakyti, kad jos visos tyli, iš- skyrus D-ro V. Kudirkos Dr-tę ir bažnytinę Šv. Kazimiero Gvardi- diją, kuri pirma visų, po velykų 13 balandžio parengė balių su deklamacijoms ir teatru; triukš- mingai atšoko balių griežiant Clev. L. Tautiškam benui. Teat- rą surengė ir sulošė kareivių gvardija. Lošimo turinys paimta iš rusų karės su chinais. Jau iš vardo matyti, kad nesvarbus, o jo viduje nei tiek nesirado. Gal delto ir teatro vedėjas meilingai prašė nieko nekritikuoti, nes ešą jis tą pats sutaisęs.

Bet štai ir D-ro Kudirkos Dr-tė 14 balandžio parengė balių su prakalbotomis ir dainomis, kur da- lyvavo „Mirtos Choras“. Kunin- gelis Alaburdą keikė bedievius tą pačią dieną prie altoriaus beveik ištisas dvi valandas šliuptarnius, socialistus ir bedievius, visus iš- vadino netikėliais, „Tamošiais“ ir paskutiniais tamšūnais, ir drau- dē kaip galėdamas neiti ant ren- giamų bedieviškų prakalbų. Del šito balius prie bažnyčios nei plakatų negalima buvo dalinti, nes komitetas dalintojus nuvijo, o ant vieno atstui nuo bažnyčios dalinūsiu buvo užleista gatviniai vaikai ir dalintojui P. P. Gritei- metė tiesiai į veidą akmenais. Taip tai kenkė šventieji katali- kai, bet iš kitos pusės ir socialistai. Mat kamgi tautiečiai kalbė- tojai kvietė kalbėti B. K. Balevi- čių ir D-ro Šliupo sūnų Keistatį (nors šis ir nepribuvo). Balevi- čių net buvo pasiūstas laiškas, kad „snukis bus suardytas, jeigu išdrįs užsimint apie socializmą“. Bet gerb. Balevičius nepasibijojo jokių intrigų, kalbėjo ką jam są- žinė diktavo, užtai laikė prakalbų buvo sposai daromi „ači!“ Tai vis mūsų fanatikėlių darbeliai. Prakalbos atsiuvo tykia, nors fanatikėliais pribarstė tabako ir prisiėjo daugeliu čiaudėti. Ka- žinkoks pasamdytas valkata buvo ties langais pabėręs tabako, kurį vėjas pūtė ant publikos. Tai vis aėiu mūsų brolių neišmanėlių už- taisytuos intrigoms. Apie B. K. Balevičiaus kalbą turiu tiek pa- sakyti, kad pasakė daug labai naudingo del lietuvių, nes pati publika užtai atsmokėjo gausiais delnų plojimais, nors tūli ir urz- gė. Kalbėjo daugiasiaip apie lie- tuvių kalbos ir tautos historiją ir grožę anos, apie liūdnas ir links- mas lietuvių tautos dienas ir vi- sas andras, kokias tik lietuvių tautą yra patyrusi ir nukentėjusi per pereitus 5 metašimėius. Nor- rint visą kalbą sutraukti, reikėtų apystorę kningutę surašyti, nes kalba traukėsi veik 2 valandi.

Prieš prakalbas padainavo „Mirtos“ choras tautiškaįi hym- ną. Po prakalbų taipgi keletą dainėlių. Dainininkams publika suteikė delnų plojimus. Ant pat- galo užgrojo Tautiškas Lietuvių Clevelando Benas hymną.

**J. S. Sibiras.**

#### ROCHESTER, N. Y.

22 balandžio atsibuvo L. S. S. 7 kp. prakalbos. Kalbėtojas bu- vo net iš Brooklyno — p. J. Per- kūnas. Ant nelaimės, nei negalė- siu pasakyti, kokiaje tēmoje kal- bėjo, nes viena kad nepribuvau ant pradžios, antra — negalima buvo nei sngandyti. Vis mįslinau, kad lietuvių socialistai, o ypač kalbėtojai, turi gražią taktiką ir logiką savo prakalbose, ir net sy-

kiais netikėdavau koresponden- tams, kurie nupeikdavo nekuriuos lietuviškų „socialistų“ kalbėto- jus. Bet dabar pamačian, kad verti nupeikimo. Perkūnas Ro- chesteryje užsipelnė žemiau kri- tikos! Tas žmogus išsitarė pur- vinus žodžius prieš 200 asmenų. O aš noriu, tegul mato tūkstan- čiai skaitytojų šitokių vyrų kū pol- itika. Augščiau minėjau, kad nežinau tēmos, kokiaje jis kalbė- jo. Tik vis publikos beperstojo klausė: delko mums sunku gy- pnia apie lietuvių darbininko vargų padėjimą. Salėje išmoko- me šaukti: „visi už vieną, vienas už visus“. Bet darbavietėse ad- verniškai: visi ant vieno; o syki padarė visi lietuvių „už vieną“ italijoną, tai nukentė apie 1000 žmonių 7 savaites!

Kolei kas, nematyti nei meilės, nei vienybės, apie kurią taip gar- siai šaukiame. Kaip žydėjo, taip ir žydi peiktini papratimai: me- lavimasi su bosais ir jųjų girdi- mas saliuuose. Ėdamės tarp sa- vės darbavietėse, per ką ne vieną poziją užleidom svetimtau- čiams, kur pirma vieni lietuvių dirbdavo. Gėrimas nekiek ne- sumažėjo darbavietėse nors tai uždrausta: nuo-pat ryto iki vaka- ro mažose lietuviškose šopukėse katiliekai neišdžiūsta; vieni bai- gia, kiti eina tolydžio. Tankiai pasitaiko, kad išsigėrę ir namo iš- einam. Tai vis „šlektas surėdy- mas“. Yra ir tokių šapukių, kur tas-pats bosas (lietuvis) laiko siuvėjų šapą ir saliuoną, — kad būtų parankiaus darbininkams. Tęn-pat valgo ir guli. Tai ap- verktinas darbininko padėjimas, kokį žmogus gali sau persistati! Čia visas jojo lieka! Subatoje su bosu pasikalba, katras katram skolingas ir vėl ant „baro“ jam rašo. Tiesa, tokių mažai yra, bet vis-gi yra. Todėl darbininkų „už- tarėjams“ čia labai būtų vieta pa- sidarbuoti. Jeigu ne delko kito, tai vien delto, kad laikė streikų randasi pirmučiaisi negeistini gaivalai. Miestas didelis. Po jįjį išsimėtę lietuviškos šapelės, — išviso apie 40. Darbo sujieškoji- mu vietos arba bjūro neturim. O tas daugiaus nelėsiuotų, kaip kalbėtojai, o nauda kur kas būtų didesnė, nes žmones patrauktų, jie matytų tame šokią-tokią nau- dą.

Paskutiniu kalbėtoju čia buvo p. F. Živatkauskas, iš Serantono. Jau ne pirmą sykį Baltimorėje. P. Ž. kalbėjo apie 3 valandas, aiš- kino, kokias skriaudas daro dar- bininkams kapitalistai ir dvasiš- kija. Nežinau, mažu ir su gerais norais kalbėjo; bet man rodos, kad persūdė: Kuningai, girdi, vieni giria savo tikėjimą, kiti sa- vo, pertai darbininkus supjudo ir tie mušas, pešas ir nežino už ką“. Tik gerbjamas nepasakė nei kur nei kada. Antai „Kovos“ redakciijoje nėra nei vieno kunin- go, nei kam supjudyti, o kai kada ir ten apsidailina redaktorius su zeceeriais. „Milicija, tai kunin- guo valkai“. Atsibodo jau ir klausyti tų giesmelių. Kelintą sykį vis tą-pačią. Toliaus — „tau- ta, tai kas mums iš jos (suprask- dar) iš tos tautos, kad tik lie- žuvis, darbininkai tėvynės netu- ri.“ Nežinau, kam gerb. P. Ž. pačiam prigulėti į tautišką drau- gystę ir joje viršininkauti, jeigu jįjį nieko neduoda?

**A. J. Omaras.**

#### HAVERHILL, MASS.

Iš draugysčių gyvavimo. Jau dveji metai bus, kaip čia susitvė- ręs Lietuvių Ukėsų Klubas. Klub- as but kaip klubas, jei klube at- sirastų energišku narių. Tame tai ir svarba!

Haverhille nuo-pat lietuvių ap- sigyvenimo, atsirado ir mintis tverti dr-tę. Kaip lietuvių čia apsigyveno, bus vos 16 metų, o Sv. Kazimiero Kareivių Dr-tė gy- vuoja jau 12 metai. Iš minėtos draugystės pasigirti nėra ku. O barnių už poterius ir neatidavimą garbės prezidentui — įvalios. Bet, anot patarlės — „Nėra to blogo, kad neišeitų ant gero.“ Gal ir čia kada išeis ant gero. Jeigu minėta dr-tė būtų rimtesnė, tai šiandien turėtų sanarių į 4-500. Ir „partijoms“ vieta ne pas mus! Priverstina ausinė, didelė pagar- ba viršininkams, baumsės, suvar- žymas žodžio ir šlykštus žodžiai, kaip „ru...“ per mitingus, nenor- mos privertė skaldytis į dalis.

1907 m. susitvėrė Šv. Juozapo Dr-tė. Prie pastarosios ant kiek- vieno susirinkimo po 10-15 pri- sirašo, o Kazimierinė tiek-pat išbraukia. Juozapinė irgi ne ge- resnė! Konstitucija ta pati. Reiš- kia, praktikos ir patyrimų stoka.

Laikraštija savo skaitytojams neduoda ramumo. Atsirado keli daugiau apsišvietę ir sutvėrė S. L. A. kuopą. Žinia yt graustinis sukėlė didelę audrą. S. L. A. kuopa rengia prakalbas, diskusi- jas ir tautiškus vakarus. Kalbos, persekiojimai ir karšti ginčai tai tuomlaikinė buvo nuolatai mus mokykla. Didelis užsidegimas vienų ir sympatijos kitų išaukė už- žydydėjimus. Pirmosios dr-tės lenktyniotis. Pradėjo rengti prakalbas, paskaitas ir lošti teat- rus. Nors tai ne su gerais norais, bet visgi žingsnis pirmyn.

Tokiame lenktynių momente pasiekė sutverti moterų dr-tė, Lietuvių Ukėsų Gedimino Klubas, tautiškas choras „Nemūnas“, L. S. S. kuopa ir vis tais pačiais mei- tais. Visi dirba ant tautiškos dirvos, smgiai jaučiasi S. L. A. kuopos organizatoriai. Bet štai pasidaro S. L. A. suritė ir mūsų 211 kp. gėsta. Dabar visi pažan- gesnieji lietuvių priklauso į L. U. G. Klubą. Tiesa, šis klubas ne- kuo teatsizymejo, bet ateityj daug ko laukiama. Pirmiausias klubo tikslas tai padaryt lietu- vius ūkėsis, o antra — tai di- džiausias ir svarbiausias noras — pasistatyti savo svetainę.

Inteligentų pas mus nėra, tik du jauni vyrukai lankosi „Busi- nes College“.

Minėtas klubas turėjo prakal- bas 31 d. kovo. Kalbėjo S. Mi- chelsonas iš So. Bostono. Kalbė- jo apie Lawrence streikus ir ko- kią naudą atneša ūkėsiški pope- riai, taipgi apie abelną mokslą ir pajuočė „bibliją“. Žmonių buvo susirinkę tiek mažai, kad Haver- hille pirmininis toks atsistikimas.

3 d. balandžio buvo atsilankęs L. Grikštas su ilustruotais pa- veikslais. Kas buvo, tai gardžiai prisijuokė iš Grikšto.

**T. D. Girgždauskas.**

#### WATERBURY, CONN.

Vakarėlis ir vakarienė. Pas mus 12 balandžio Waterburio jaunomenė surengė pasilinksmi- nimą — balių ir vakarienę. Va- karėlis publikai padarė atmintį, kad Waterburio jaunomenė pir- mą kartą tokį puikų ir prakilnų pasilinksmimą surengė. Tiesa, įžanga buvo brangoka, — net \$1.50 vienam, o porai \$3. Bet ne- gailu. Svetainė labai gražiai iš- rėdyta vėliavomis, pagrindis, kur muzikantai grojo buvo gyvomis gėlėmis papuošta; atrodė, kaip darželis... Pradėjus publikai rinktis muzikantai grojo dainas, o kaip susirinko, tada miesto ma- joras su p-le Skritulskiute vedė „Green“ maršą ir pradėjo šokiūs. Šokiai tęsėsi iki 12-tai valandai. Po 12-tos pasirodė ant pagrindų

to vakaro rengėjas, J. Matus. Prasė publikos sustoti į eilę ir eiti žemyn ant vakarienes. Nuėjus žemyn susodino prie stalų ir prasė pradėti valgyti vakarienę. Stalai buvo labai gražiai aprengti gėlėmis ir valgiais. Valgant grojo dainas. Baigiant vakarienių J. M. sumanė, kad kas pakalbėtų po keletą žodžių. Tapo perstatyta p. Babinas. Tas pasakė kelius žodžius apie dailumą tokių vakarų. Toliaus kalbėjo miesto majoras, dėkavojo už pakvietimą ant to puikaus pasilinksmavimo. Toliaus kalbėjo šios ypotos: p. Šetokas (Kilkevičius), p. Pruselaitis, p. Balčiūnas, p. Brazauskas, p. Kazemėkas. Nors mažą išpūdį padarė jų kalba, bet visgi laikas linksmai bėgo. Publika labai gražiai užsilaikė; visi buvo gražiai apsirėngę ir gėlėmis apsikaisė. Taip ir iš kitų miestų buvo ant to pasilinksmavimo atvažiavę ir kai kurie inteligentai. Rengėjai (komitetas) to vakaro buvo J. Matas ir J. Urba, kuriems galima išstarti aciu už jų gerą pasidarbavimą.

Ten Buves.

NEW CANAAN, CONN.

Šitame miestelyje lietuvių randasi nemažas pulkelis. Darbų nėra kitokių, kaip tik pas turčius. Pereitais metais saliumininkams netekus laisvųjų, girtuokliavimas biskutį sumažėjo, ir nesiranda dabar muštynių. Ale lietuviams augščiausi visgi nepakilo. Pereitais metais čia buvo rengiama tvirta draugystė; būt gerai galėjus užsilaikyti. Buvo manoma, kad tomi sumažės tarp mūsų tie nesupratimai. Bet kada susirinko į mitingą, pasirodė, kad vieni nenori, kiti pinigų neturi, treti, kad mažai mokytojų randasi. Taip ir liko be draugystės.

Laikraščiu čia pareina visai mažutis skaitlius. Vietiniai lietuviams užsiima daugiausiai apskalbėjimais, kaip ir ko neužtenka.

Newkeniškas.

NEW BRITAIN, CONN.

Geras „uždarbis“. Balandžio 21 d. vienas vietinis lietuvis vaikinas susitarė su lenkais saliumininkais to nevelino, tai jie visi nuėjo hotelin, paėmė kambarį, užsimekėjo apie po šūc. už naktį, ir gerdami degtinę ėmė kaziras mėtyti. Lietuvis buvo smarkiausias, anuos apgrajino. Bet kada lenkai atsiskakė duoti, tai ėmė muštis. Išėjo ant gatvės ir policija juos suareštavo. Tai nabagas užsimekėjo už mūsų \$5 ir kaštus, o už kaziravimą \$20. Tai ką tuštė ir girtuoklystė daro!

F. Mikeliūnis.

BRIGHTON, MASS.

Čia yra daug prasilevusių lietuvių. Pareina daug įvairių laikraščių. Yra lietuvių kooperacija, kuri labai gražiai gyvuoja. Yra šitos draugijos: L. S. S. 67 kp., Sv. Jurgio Dr-stė, Laisvės Dr-ja. Lietuviškos krautuvės: F. Boshman. Drapanų krautuvė V. Rusis ir J. Jakštis. Čevėrykų, kningų ir agentūros krautuvė M. Česnio. Mėšos krautuvė V. Bielauskio. D. Jordano bardaskutykla. Lietuvių čia yra apie 700 ypatų; lenkų tik 36. Tai tikrai lietuviška kolonija. Bet ir karčemų netrūksta.

Brightonietis.

ATHOL, MASS.

21 d. balandžio čia lankėsi kun. J. Jakaitis ir per pamokslą išskiekė žmoniai gyvuojančią tautišką Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugystę, išvadinamąs ją „sūnų ir

kalijų draugyste“. Už tą draugystę įžeidimą kai kurie nariai ketina patraukti kuningą atsakomybėn.

Iš tikro, mūsų kuningėliai eina „iš krioso“... Domininkas.

KELIONĖS IŠPŪDŽIAI.

(Tąsa.)

Apžiūrėjau aš daugybę amerikoniškų įvairumų, kurių visų išpasakoti jokiū būdu trumpai negalima. Tiktai priminsiu trumpais žodžiais, jog visas paveikslas amerikoniško gyvenimo atrodė gana laisvas ir materiališkai aprūpintas. Man buvo indomu, kaip įvairių-įvairiausių pažūrų žmonės, čia sau liuosai laiko susirinkimus, daro visokių pramoniškų užvedimus be jokių sloginimų bei trukdymų. Žmonės matosi sotūs, sėdėdami už duonos kepalų bei mėšos bliūdų ir visokių gardėsių. Taipogi ir apšvieta bei dailė su pramonija knoaugščiausiai matosi stovinti. Už visus augščiau pakilę, visuose dalykuose, tai buvo yankiai, kurie, galima sakyti, buvo pavyzdingi visiems ateiviams, ypač mūsų broliams lietuviams. Vienok, turiu patęmyti, kaip man išrodė, jog čionykščių žmonių kova už darbą su milžiniais-turčiais, kaipo darbdaviais, buvo daug menkesnė, negu tas galima patęmyti kitose šalyse. Nežiūrint į augštą sociališką (draugijini) padėjimą šių, Amerikoje seniau gimusiųjų žmonių — yankių, jie dar visai mažai težingeidauja apie kitų tautų įžymumus bei jų jū veikalus.

Aš iš Bostono išsikėliau į laukus, kur prisižiūrėjau amerikoniškai Massachusetts valstijos ūkei, kas taipgi atrodė augščiau bestovint, negu mūsų tėvynėje, o „La Savoie“.

Potam aš gyvenau mažame miestelyje Gardner'e. Suėjus metams laiko aš turėjau vėl tęsti savo iš kalno pažymėtą kelionę, — traukė mane į Franciją. Ir taip, 1908 m. gegužio mėn. iš New Yorko jau aš išplaukiau į Franciją — į miestą Havre'ą, ant laivo „La Savaie“.

Ant šio laivo jau nebesimatė lietuvių ir lietuvičių, bet jų vieton buvo kitos įvairios europiečių tautos. Čia buvo slovenai, slovakai, čekai, bulgarai, ungariai, vokiečiai, šveicarai (taip gi vokiečiai), italai ir francūzai.

Laivas, kaslink jo rėdos — tvarkos bei svarumo, toli nebuvo toksai, kaip anglų. Čia trečios klasės buvo kuoprasčiausias, padarytos galuose laivo; žmonės buvo sukimšti, kaip silkės bakkoje ir prastai maitinami. Kajutos bei stalovnė buvo išvieno t. y. tame pačiame ruime, taip jóg nebuvo vietos kur ir apsigrįžti. Čia buvo didžiausias nešvarumas. Nesulyginis anglų laivo trečią klasę, su francūzų II. klase. Pas anglus didžiausias švarumas, dailumas ir praktiškumas bei skanumas valgio; ten vėl gi II. klasei puiki stalovnė, visai atskirai, dailiai papuošti stalai su gražiomis bei praktiškoms sėdynėmis, ir valgi nešioja keleviams dailiai aprūdyti tarnai; kur mazgoja kajutą bei stalovnę kasdieną; anglai jūrininkai labai korektiški ir neturi nieko bendro bei nereikalingo su keliauninkais, tiktai atlieka savo tarnystę. Ant francūzų gi laivo buvo visai atbulai. Didis skirtumas tarp anglų bei francūzų laivų... Gražiai bei linksmai ant šio francūzų laivo užsilaikė čekai, kurie net ir laivu važiuodami

turi labai dailius, originališkus choros tarp savės. Visos tautos, kokios tik važiavo, išrodė gana kultūriškos; vienok visas kitas virsijo šveicarai ir dar iš dalies kai kurie francūzai; bet prasčiausiai atrodė daugelis iš slovaku bei vienas rusas (nors ir gana buvo apsitrynęs ir, kaip man atrodė, ant viso laivo tebuvo vienas). Jisai kalbėjo gana gerai francūziškai, aciu tam, jis išleido į draugavimą su laivo tarnais — francūzais, iš ko jau toliau rodosi ir pykčiai (su prantama, jeigu draugauties, tai greičiau prisėina ir susipykti) ir aciu tam, ką-tik negavo į kailį!...

Jau septinta diena kelionės; mes pamatėme Francijos pakraščius, daugybę baltų paukščių, kurios neaugštai lakioja. Su nekantrumu laukiau aš tos šalies romantizmo pamatyti.

Štai jau ir krantas, ir laivas sustojo.

Dabar aš aplėidau šį laivą ir, perėjęs per tamožnę, jau buvau ant gatvės miesto Havre, kur buvo veik visus keliauninkus kaip ir mane, apspytę daugybę nudrėskusių vaikėzų (apie 10 metų ir daugiau), kurie stengėsi įvairiais būdais keliauninkams patarnauti, arba negalėdami ar ir visai negaudami patarnauti, tai nors atkišę rankas prasė nuo pribuvusių jų keliauninkų išmetimo kokio skatikio.

Havres, kaip matėsi, buvo nemažas dar ir neprastai išrodantis miestas; vienok neteko jame apsisistoti, bei pažingėdauti iš priešasties reikalo važiuoti į Paryžių. Jau aplėidome Havrę. Štai ir romantizmo šalis, per kurią mes traukiniu važiuojam!

Puiki gamta buvo aplinkui. Čia buvo miškai, šiltas, priimnas oras. Kaštonų miškai, apdirbti laukai, vynuogių sodnai ištikro nurodė maloniai gamtos apdovanoja šalis. Nors buvo ir gegužės mėnuo, vienok kviečiai bei miežiai jau buvo su varpomis. Kviečiai jau net ir pjautini buvo. Kvėpuojant, iškišius galvą pro vagono langų, malonus kvapas jautėsi aplinkui.

Jau artinos ir Paryžius, kuris nelabai toli yra nuo Havrės ir iš kur nuvažiuoti į Paryžių kaštuoja 10 frankų. Puikūs, balti, mūriniai nameliai su raudonais dokaltomis dengtais stogais, buvo paskandinti vynuogių bei erskiečių gojuose. Erskiečiai tuomet buvo pilname savo žydėjime. Jau saulė leidosi ir traukinis pribuvo Paryžium.

Išlipęs iš traukinio ir padėjęs savo lagaminą, dairaus, kad jau esu Paryžiuje! Būdamas didžiai nuvargęs ir norėdamas pasilsėti, be jokios atidžios į Paryžių, jieškojau sau nakvynės. Suradau tą, nors ir neramiai, kaip ir paprastai svetur, išėjus. Ant rytojaus aš jau turėjau pradėti tyrinėti šį Europos Babyloną. Pirmiausiai aš turėjau susijieškoti valgyklą, kur reikėjo pasisotinti. Ir ką gi? Man tas labai lengva buvo surasti, taip kaip beiniant gatvę, daugybę restoranų matėsi šaligatviais, kurie nekiek nepanašūs buvo į kitų šalių restoranus, o ypač iš gatvės nebuvo jokios sienos; vieton jos buvo keletas dailių stulpų, prie kurių pritaistyta buvo koksai-tai plonas stogas kaip ir iš kokių tai žalsvais dažais nudažytų mendrių nupintas. Maži stalai bei kedės nupinti iš kokių tai žalių ir nudažytų taip gi žalsvais dažais buvo tankiai sudėti po tais stogais.

Čia tai aš ir pasisotinau. Šitokios išvaizdos restoranose arba kaffe'juose ne tik vien valgo, bet ir geria įvairių-įvairiausių gėrimus, kaip spiritinius, taip ir šiaip gardėsius. Čia be jokios atidžios, nežiūrint į tai, nors kas ir sėdėtų čia pirmiaus atėjęs, vyriškas ar moteriškas, už vieno stalo, priešais ar šonais sėda (jeigu kiti staliukai užimti esti), kaip vyriškas taip ir moteriškas. Be jokio drovėjimosi galima sėsti ar tarypata būtų šiočia, ar tokia, pažįstama ar nepažįstama, senas ar jaunas, vaikas ar mergina. Čia kaip sėdi už vieno stalo, tai suprantama, taipgi be jokio drovėjimosi ir šnekučiuoja, taip jog Paryžiuje labai lengva esti su bile kuom išsipazinti.

Dabar aš pasisotinęs ir išėjęs ant gatvės, nusipirkau Paryžiaus vadovėlį ir pradėjau vaikštinėti gatvėmis, užeidamas įvairias didybes bei įvairumus šio miesto. Nors čia jau ir nebuvo matyti milžiniškai angštų budinčių, kaip pavyzdin imant New Yorke, bet kiekvienas budinkas turėjo didžiai puikią architektūrą. Žmonės buvo labai nevienodi, įvairios išvaizdos kaip aprėdalais, taip ir veidų laikymais. Čia matėsi ūsuoti, barzduoti, nuskustaūsiai, ilgaplaukiai, trumpaplaukiai, retai skutomi veidai bei garbaniai. Aprėdalai (čia aš patėmysiu aprėdalu vien tik vyrų) taipogi neturėjo maždaug vienosdesnio būdo: vieni nešioja naujosios mados, kiti senesnės, kai kurie nešioja angliškos mados, kai kurie Amerikoniškos, o kai kurie nešiodami kokią tai pilką, smulkią kruopėtą aprėdala, kiti, kaip man atrodė, nešiojo kaip ir neva tinkamai tik francūzams. Taip jog buvo matytis didis margumas tarpe žmonių, ypač vyrų. Moterų aprėdalai, nežiūrint į tai, kad taipgi margavo, bet atrodė kaip tai virš dailės. Aš palikšiu visas šitas smulkmenas į šalį, o stengsiuos pabrėžti didenius išpūdžius Paryžiaus.

Štai prieinu puikų budinką — Bastilijos, o jau toliaus, yt kokį pasakišką reginį. — Obelisko sodną, kuriame purksčia prieš saulę smulkų vandenį fontanai, padarydami laumės juostos dažais žybančius pavydalu. Čia jau ir garsusis pasaulyje Luvras, kuriame guli retenybės bei brangenybės iš dailės viešpatystės. Štai ir augštasis 300 metrų augščio bokštas (kuoras), stovintis ant kranto upės Senos. Vaikštineju ir po Grand bulvarą, po tą didžiąją bei puikiją prėkystės gatvę, kur puikiausieji cafe bei hoteliai esti ir kur dar daugybė svetimtaučių iš įvairių civilizotų nacių gyvena. Didžiausiamė sumišime atrodė toji gatvė, kur plaukiančių žmonių sriovės, vėžėjų, kaip automobilių, taip ir arkliausių, beldėsi į vieną bei į kitą pusę.

Ir taip tankiai, beveik kasdieną vaikštineju gatvėmis. Štai bulvaras Klėsi, kur vien tik francūziška dvasia jauciasi: daugelis dailininkų, o labjausiai publikos aplinkui juos stovinčios, rankioja centimus. Dailu buvo žiūrėti į pasakišką dailių romanų architektūrą namų su augštais ir gėlėmis papuoštais balkonais. Adomas Dagis.

(Užbaiga seka.)

IŠ ARGENTINOS.

Buenos Aaires. — Ilgai laukėm lietuviško vakaro, kurį rengė d-ja „Diegas“. Buvo parinkusi vaidinimui veikalą „Tris mylimos“; padarė keletą repetitijų, viskas gerai sekėsi; tik štai viena, ant pažiūros menkos vertės kliūtis, visą reikalą ėmė ir sugadino: del kokios ten priezasties atsisakė viena artistė ir visi dalykai pakrypo blogojon pusėn. Turiu priminti, jog Argentinoje lietuvičių, numanančių lošėjos pareigas, visai nėra; o ir tos, kurios yra, nuo tamšios minios visai išjuokiamos už ėjimą „komedių rodyti“.

Ir pačioje draugijoje „Diego“ įsiviešpatavo koki tai keista, regis visur lietuviams žinoma, „atšalimo liga“. Veikia tik keletas valdybos narių; šiaip nariai mažai kada lanko susirinkimus. Tas ir gi atsiliepė ant rengiamojo liet. vakarėlio, kadangi visados trūko atsakančio narių skaičiaus nutarimui taip svarbaus dalyko. Neįstabu delto, jog ir rengėjams pritrūko energijos, — niekur nematydami pritarimo, ant galo patys atšalo ir prie mažiausio nepasisekimo metė visą darbą į šalį.

Kai kurie iš politikų bando net inkalbėti „Diegui“ neišvengtina mirtį; nors draugija gatavai dar neišvystė. Nes ta liga yra žinoma visiems mūsų draugijų veikėjams ir kai kurius yra net numarinusi, — todėl visuomet svarbūmums ją paminėti ir nurodyti kenksmingumą. Kiekvienas iš mūsų veikėjų žino, jog lietuvių prie kiekvieno naujo užnamymo noriai prisideda; tik laikui bėgant apsiranta, atšala, iki visai nemeta pradėta darbą į šalį. Taip ir su mūsų draugija; išpradžių jos nariai karštai ir energiskai veikė, draugijai puikiai klosjosi; tik praėjus tūlam laikui pasirodė, jog draugija jau silpsta. Taip būna ir su daugeliu mūsų draugijų. Ir jeigu kuri iš tos ligos dar išsiriti, tai aciu tik naujiems nariams, kurie persiėmę senųjų idėją — varo pradėtą darbą pirmyn. Ir tas įstatymas lygiai veikia visur ant lietuviškų draugijų, neišskiriant ir didžiųjų organizacijų.

„Diegas“ parodė taipogi, jog reikalauja naujų energiškesnių darbininkų: senieji jau apsprauto ir atšalo — laukiame naujų veiklesnių darbininkų, kad sužadintus energiją senųjų ir užtikrinus gyvavimą „Diegui“.

A. Erzvilkietis.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

(Laiškas nuo sesers.)

RIETAVA, Kauno gub. Mielas brolai! Pas mus naujienos tokios. Vasario 5 d. atsiuvo nepaprastas šliūbas — Motiejaus Tamošauskio, 105 metų senumo (jis jau tris kartus ėmė šliūbą), su našle Ona Žeimiene, 75 metų senumo. Jaunavedis dar stiprus ant sveikatos, girdi ir mato gerai. Taipgi apsiėdė p-lė Liaugminaitė, be abiejų kojų (turi tik pritaistytas kojjas) su Snarskiu, Oginskio medinėjum.

Mokyklėles turime dvi, bernaičių ir mergaičių; mokina ir lietuviškai. Krautuves turime 2 lietuviškas ir kooperacijos krautuves. Karčemą arba traktierių turime vieną lietuvišką, kur žmoneliai užna kaip bitis avilyj. Dar turiu priminti, kad pas mus ir merginos nepasilieka nuo vyrų gir-

tuokliavimo, paperosų rūkymo ir dar kitokių šposų. Žodžiu sakant, tvirksta. Žinoma — ne visos; yra ir dorų, gražiai apsieinančių. Laikraščių mažai kas teskaito; sako: „kokią naudą aš iš tų gazetų turėsiu?“ — Žiema buvo šalta, sniego daug; dabar jau gana šilta; greit bus vasara.

J. K. Mikas.

IŠ ŠKOTIJOS.

Turiu pranešti, kad jau užsiėmė, su menku išlaimėjimu, Didž. Britanijos anglekasių streikas. Jis tęsėsi 5 savaites, vienok užtektinai privargino Škotijos darbininkus, nes per visą praėjusį metų prastai ėjo. Užėjus visuotinam angl. streikui, darbai visur veik visai sykiu apsisistoję ir gyvenimo produktai 2—3 gubai pakilo. Taigi bėgiu 5-kių savaičių, daugumas visko patyrė. Anglekasiai laimėjo tik užtikrintą mokėstį (minimum wage) 5 šilingus augusiems, 2 šil. vaikams nepilnamečiams. Jei bent iš kokios priezasties susitrukdėtų darbas, turi jė gauti mažiausia 5 š. į dieną, Daugias viskas ant senų išlygų. Būtų permažai... Pinavyjas.

LAIŠKAI IŠ RYGOS.

Negaliu niekuom pagirti lietuvių rygiečius; tiek galiu pasakyti trumpai, jog daugiau čia vienučiai myli tamsumą, nekaip apšvietimą; mažai yra tautiškai ir žmoniškai susipratusių. O iš moterijų arba mergaičių dar mažiau. Jeigu ką lietuvių čia ir veikia, tai daugiausia tik vyrai dalyvauja. Moteris lietuvis da kaipir vergės tebėra; jokių tiesų neturi ir jos yra daugiau visur išnaudojamos, negu vyrai. Jeigu kur ir atsiranda koki apšvieta mergina, tai ji nuo tamsolių būna labai paniekinta...

Pas mus, Rygoje, nors lietuvių yra skaitlingai apsigyvenusių, bet kas isto, kad visi tie lietuvių, net turtingieji ir inteligentais vadinami, dengiasi svetimu kailiu, stotasi save koku tai ponu, tiesiog lenkberniai. Tik paskutiniū laiku jau pamažu lietuvių atbunda ir pradeda jungties ant apšvietos pamatų. Dabar jau daugiau yra inkurta darbininkų draugijų, kaip va: blaivybės draugija, „Giedra“ ir kt. Tik gailu, kad draugystėms trūkstai inteligentų. O prasti darbininkai mažai ką patįs gali veikti, nes jie patįs prispausti tamsybės ir vargę. Yra dabar inkurta visuomeniška draugija „Žaislas“, kurios tikslas seniai artistus lavinti. Randasi čia dar klerikalų ir ponų draugijos. Bet visos jos nelabai tarpsta, nes kenkia vaidai, kurių tarpe klerikalų su pirmėiviais netrūksta. Laikraščių vietinių mes turim du: vienas klerikalų ir „Rygos Nauj“. Šis dar truputį geresnis, bet nekažin-koks; tik nėsant geresnių turime ir su tais užsiganėdinti.

E— a Za— tē.

KLAIDOS PATAISYMAS.

„VL.“ N16 iš Bay City, Mich. korespondencijos pabaigoje parašyta, kad „trīs latviai priklauso į lenkų draugystę turi kareiviškus drabužius“. Turi būti parašyta: lietuvių, o ne latviai.

Lietuvis.

KAZYS PUIDA.

## UNDINE.

Triveiksmė drama.

AUKSUTIS. Ačiu, žilas plaukas dar nerodo senio. Triūsas ir pakeltos bausmės už giedresnį tėvynės rytojų nubaltino galvą... (*i Garšva*). Ponas inžinieriau, už pusantros valandos tamsta išvažiuoji iš Jeniseisko.

GARŠVA. Kaip tai?  
AUKSUTIS. Taip... tamsta grįšti Lietuvon...  
GARŠVA. Ne.

AUKSUTIS (*garsiai ir rimtai*). Taip! tams-ta grįšti Lietuvon — saviesiems dirbti.  
GARŠVA. Kodel?

AUKSUTIS. Taip reikia.  
GARŠVA. Kodel?

AUKSUTIS. Jei tamstos sąžinė užmigo, tai reikia prižadinti... Jei protas nebeveikia, tai reikia jis sukurstyti... Priminsiu tamstai kai-ką...

GARŠVA. Nieko nenoriu žinoti.  
AUKSUTIS. Ne, turi tamsta žinoti.

GARŠVA. Kas tamsta čia įleido?  
AUKSUTIS. Pats inėjau.

GARŠVA. Kokia tiesa?  
AUKSUTIS. Lietuvosio ištremtinio teise.

GARŠVA. Ko užsipuoli?  
AUKSUTIS. Ne užsipuoli... Priminsiu tau kai-ką... Jei ir po to galėsi čionai liktis likies, ir teužmirštie tave tėvynė, kaip tu ją užmiršai...

GARŠVA. Seni! nekeik manęs!  
AUKSUTIS. Nekeikiu, sūnau... Klausykis...

Atsimeni tą tamsiąją rudens naktį prie Vištyčio ežero, kuomet, lietui per kaklą pilant, savo krūtine užklojai nedidelį kningų ryšelį, kad nesušlaptų ir piekiais nenuėitų...

GARŠVA. Viešpatie! kas tai?  
AUKSUTIS. Atsimeni, kai tamsiomis naktimis iš kaimo kaiman bėgiojai ir kningutes žmonėms dalinai...

GARŠVA. Senai, senai tai buvo...  
AUKSUTIS. Ne taip senai — vos septyni-aštuoni metai... (*Pauza*). Atsimeni, kuomet paskutinį kartą iš Prūsų grįžai... Kaip pasienio sargyba užėjo ir kaip kningų ryšulio nieku būdu pamesti nenorėjai... Atsimeni, kai vedęs tave kaimietis tarė tau: bėgk, Garšva, į nendres tu mokytas... tu jaunais... tu dar tiek gero tėvynei padaryti galėsi... o aš... aš tamsus kaimietis... teimie mane...

GARŠVA. Nutilk, seni, nutilk... nes, nes...  
AUKSUTIS. Senį kaimietį suėmė... pasele-nijon ištrėmė... o tu pabėgai... Kaip anuomet kningas per sieną gabenova, taip šiandien likimas mudu vėl suvedė...

GARŠVA. Tėve, tėve... nebausk taip rūsčiai (*puola seniui i kojas*).

AUKSUTIS. Nebaudžiu, sūnau... tik sąžinės tavo sargu noriu būti... tik noriu, kad tu mano vietą užstotumei... kad pradėtojo darbo, kaip šiaudadvasis nemestumei, bet už mane ir už save dirbtumei... Kelkis, sūnau, ir eik tėvynėn (*prikelia Garšva*).

GARŠVA (*kurčiai*). Tėvynėn...  
AUKSUTIS. Taip, sūnau, tėvynėn — už mane ir už save...

SUTKUS (*stovi nuošaliai susijudinęs*). Leisk, tėve, ir man prieš tave nusilenkti ir tavo pasišventimas pagerbti.

AUKSUTIS. Nereikia, ne... Padėk tamsta verčiau ponui Garšvai kelionėn išsirengti, nes už valandos gali būti pervėlu... (*švelniu balsu*). Tad grįžti, sūnau, tėvynėn?

GARŠVA (*stovi nutirpęs, klaidžiomis akimis ir tyli*).

SUTKUS. Jonai!  
AUKSUTIS. Sūnau, klausiu ir atsakos lauki.

GARŠVA (*po valandėlės, rimtu balsu*). Taip, grįžtu.

AUKSUTIS. Ačiu tau, sūnau, ačiu (*bučiuoja jį*). Tad skubėk — arkliai jau laukia prie vartų... Viską kitą ponas Sutkus su Miku išsiūs ir aprūpjis.

GARŠVA. Taip... tiesa... Mikas viską man Vilniun atvežė... taip... taip... (*dairosi po kambarį*). Paveikslus pasiimk sau, Petrai... (*įieško kaž-ko po kišenes*). Taip... yra... tas yra... viskas yra... Tai, vadinasi, važiuoju... Lietuvon važiuoju... sakykite... hm! viskas gerai!... o... o jį?... Ne, ne! greičiau, tėvai, greičiau! del Dievo greičiau! — tu

su manim važiuosi... ligi traukinio... taip?

AUKSUTIS. Taip, taip... ligi traukinio palydėsiu...

GARŠVA. Viskas... viskas... o Viešpatie! (*akimirksni stovi, staiga*). Sudiev, Petrai, laukiau tavęs sugrįžtant tėt — Lietuvoje... Na, tai eiva, eiva tėvai... tik-tai greičiau (*išeina*).

7.

SUTKUS. Laimingai, laimingai tėvynėn, Jonai!... (*Stovi viduryje kambario ir klausos*). Nuvaziavo! — ačiu Dievui!

Auksutis jį nulydėjo, jau nebesugrįš iš kelio... O aš?... aš vienas nesvetingoje taigoje... vienas ištisus penkis metus...

8.

IRMA (*duris greit prasiveria, imbėga apsi-taisius šiltai*). Važiuojam, Jonai! (*pamačiusi Sutkų*). Tamsta vienas... kur Jonas?

SUTKUS. Jonas? — Jono nėra.  
IRMA (*lyg suprastama*). Kas čia yra? Klausiu tamstos kur Jonas?

SUTKUS. Jono nėra.  
IRMA (*nervingai*). Kur jis?

SUTKUS. Išvažiuavo.  
IRMA. Kur?

SUTKUS. Toli.  
IRMA. Kaip tamsta mane kankini... Sa-kyk, susimildamas...

SUTKUS. Išvažiuavo Lietuvon.  
IRMA. Netiesa.

SUKUS. Nemeluoju.  
IRMA (*sėdas artimojon kedėn*) Lietuvon... (*po valandėlės*). Ir tai tamstos darbas!

SUTKUS. Ne, tamsta, tai ne aš kaltas... Manęs nebūtų paklausęs...

IRMA. Tad kieno?  
SUTKUS. Nepermdaujamo likimo.

IRMA (*po valandėlės tylos spazmatiškai piktai juokiasi*). Ir tamsta manai, kad jis tėtis išters be manęs...

SUTKUS. Manau.  
IRMA. Manai tamsta, kad aš jo tėtis nesurasiu...

SUTKUS. Kodel ne.  
IRMA. Ir tamstai rodos, kad jis nesugrįž...

SUTKUS. Nesugrįž.  
IRMA (*kelias*). Pamatysime! Bet tuomet jau niekas jo iš manęs neatims, minėsi tamsta mano žodžius... (*Inpykus, po valandėlės*). Išpūdžiai... išpūdžiai iš Lietuvos, ponas teisėjau, atėmė iš manęs su-žiedotinį... o aš... atimsiu jį jums (*išeina*).

Uždanga nusileidžia.)

## VEIKSMAS III.

*Veikia:*  
Mikas.  
Irma.  
Garšva.

Povakarį. Šviesos maža. Po kairės stovi rašomas stalas. Dešinės kertėje sofa ir minkštos kedės. Durys dvejose: — po kairės ir tiesiai.

1.

MIKAS (*tvarco stalą*). Negrįžta... užtruko kurorte... Kitiems sveikatos besirūpin-damas, pats kad tik kojų neužverstų... Dienomis ir naktimis braižo ir skaitliuo-ja, net sienoms ingriso klausytis...

2.

IRMA (*pamažu duris pravėrus, veidas už-dengtas tankiu vualiu*). Mikai... Mikai!

MIKAS (*piktai*). Kas tėt?  
IRMA. Ponas namie?

MIKAS. Nėra.  
IRMA (*ineina*). Mikai! (*atmeta vualių*).

MIKAS. Ko reikia? (*atsisukęs*) Dievuliai! panelė... pas mus... (*bėga sveikinti*).

IRMA. Tss! Ponas greitai sugrįž?  
MIKAS. Jau turėtų būti... Bet panelė... IRMA. Klausyk, Mikai, nei žodžio ponui, nei kam kitam, kad aš čia — suprantai?

MIKAS. Suprantu, suprantu!  
IRMA. Gausiai atsilygisiu už tylėjimą.

MIKAS. Tylėsiu, tylėsiu kai žemė.  
IRMA. Kas čia pas jus nauja? — Greitai ta-vo pono vestuvės turi būti?

(T. b.)

G. SUDERMANN

## JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

VOGELREITER.

Ketvirtą valandą dar vienas trūkis eina. Tuomet bent šviesu.

MARIKĖ.

Taip, bet tuomet aš pervėlai į Karaliaučių atvažiuosiu.

VOGELREITER.

Kaip sau nori. Tai tu, Georg, gali pasėdėti ir paskui palydėsi Marikę į stotį.

MARIKĖ (*nusigandus*).

Georg?

GEORG (*nusigandęs*).

Aš?

VOGELREITER.

Kodel? Ar jis negali palydėti?

GAFFKE.

Jeigu galima, mielai aš palydėčiau.

VOGELREITER.

Palauk tamsta, p. pastorai. Ir tamstai dar teks. Jis ir gi galį ką-nors padaryti.

TRŪDA.

Ar man, tėveli, galima eiti drauge? Aš taip mėgstu vaikščioti naktimis.

VOGELREITER.

Ar galima? O atgal? Ne, mano mažute, įsi-mylėję žmonės negali tokiu vėlu laiku vaikščioti! Peršalti galima!

MARIKĖ.

Geriau aš viena eisiu. Ištikrųjų, aš nebijau. Nenoriu nei Georgo, nei kitų trukdyti. Ištikrųjų, nereikia.

VOGELREITER.

Apie ką kitą jokios kalbos negali būti. Aniems trečią reikia kelties į darbą. (*I Georgą*). Na, o tu kodel nenori?

GEORG.

Viešpatie! Juk girdėjai. Ji nenor.

VOGELREITER.

Judu, rodos, vėl susipykta.

KRISTINA.

Na, jeigu juodu abu nenor, Henrike. Nekan-kyk jiedvieju.

VOGELREITER.

Norėčiau Ploetzą pamatyti. (*Šaukia*). Ploetz!... Na, sveiki! (*Sudaužta su pastoru*).

(*Trūda ir Marikė bėga prie durų ir i kaž-ka kalba*).

MOTERISKAS BALSAS.

Pons Ploetz! Tamstą ponas šaukia.

PLOETZO BALSAS.

Einu, pons Vogelreiter.

Scena III.

Tie patys — Ploetz.

VOGELREITER.

Klausyk, Ploetz! Marike, duok jam pušno stiklą. Matai, gerklė jam visiškai išdžiūvo.

PLOETZ.

Stiklą alaus jau išgėriau.

VOGELREITER.

Turbūt iš Ploetzos nuosavios aludės — a?

PLOETZ.

Na, ne. Mademoiselle man davė.

VOGELREITER.

Ar gal meilines prie mademoiselle, kad ji vai-šina tamstą?

PLOETZ.

P. Vogelreiteri, kam gi tamsta gėdini mane prie jaunų panelių.

KRISTINA.

Na, juk tamsta suprantai, jis tik juokauja.

PLOETZ (*Marikė paduoda jam pušno stiklą*).

Ačiu, ačiu, panele.

VOGELREITER (*tyliai*).

Ploetz! (*Garsiai*) Nesidrovėkite, nesidrovėki-te tamstos. P. pastoras parengs tuo tarpu dailią kalbą. (*Tyliai*). Ar patyrei ką apie tą vyriškąjį?

PLOETZ.

Sausai nieko, p. Vogelreiter! Prieš keturias dienas karčiameje buvo du valkatos, bet žandaras tą pačią dieną juodu areštavo. O taip, nei vieno svetimo šuns visame kaime.

VOGELREITER.

Kad aš taip tvirtai Marikei netikėčiau... Ma-rike, eik šen.

MARIKĖ (*prieina*).

Ko reikia tėveliui?

VOGELREITER (*atidžiai pažiūrė-jęs i ja*).

Gerai. Eik sau.

PLOETZ.

Senę valkatą aš tuomet mačiau.

VOGELREITER.

Tss!... Tyliau. Kur?

PLOETZ.

Karčiameje sėdėjo... ir piningų turėjo.

VOGELREITER.

Kur gi ji juos pavogė?

PLOETZ.

Iš kur galima žinoti? Prechtel sakė, būk matęs pas ją auksinį... Nėra ko rūpintis, vagystės ji neužmes. Greitai ją sugausime.

VOGELREITER.

Ar karčiameje ji ir nakvoja?

PLOETZ.

Kur tau! Naktį pravoliojoja ant kelio, o išry-to vėl karčiameon traukia... sako Prechtel.

VOGELREITER.

Na, to man pakanka. Georg!

GEORG.

Ko, dėde?

VOGELREITER.

Kitaip sugalvojau... Būtinai turi Marikę pa-lydėti.

GEORG.

Kaip nori.

VOGELREITER.

Tiktai, žiūrėkita, nesukibkita vienas kitam i plaukus.

MARIKĖ (*bebalsiai*).

Ne, ne.

TRŪDA (*išėjusi ant terasos*).

Ai! ai! žiūrėkita! Pirmas laužas — jau dega! (*Ištyksta raudona liepsna, girdėti suslopintą dainavimą ir juokus*).

KRISTINA.

Ar pasirūpinai tamsta — toli nuo triobų?

PLOETZ.

Būk tamsta rami.

KRISTINA.

Pernai kibirkštis tiesiai ant šiaudinio stogo lėkė.

TRŪDA.

Tėt, už to, antras — ant Smėliakalnio trečias. Žiūrėk, Georg, kaip dailu.

GEORG.

Matau, meiluže mano, matau.

TRŪDA (*nuveda jį pirmyn, tyliai*).

Tu vis sakai šiandien i mane „meiluže“. Ko-del taip?

GEORG.

Ar gi tau nepatinka?

TRŪDA.

Visuomet norėčiau, kad taip būtų! Tu šiandien labiau mane myli, negu paprastai?

GEORG.

Visuomet vienodai tave myliu.

TRŪDA (*tyliai, nudžiungus*).

Paprastai vadini mane „mažute“, o šiandien vis „meiluže“.

VOGELREITER.

Na, mielas p. pastorai, imk tamsta savo stikli-nę ir kalbėk.

GAFFKE.

Tik, kad jau labai stabmeldiška mano kalba būtų, to aš neprižadu.

VOGELREITER.

Ė—ė, p. pastorai, tamsta jau purtais. Konsti-torija baugina? — a?

GAFFKE.

Kur tau! Bet rimtai pakalbėkim. Ką gi jums pasakyti? Pamokslu sakyti nenorin.

VOGELREITER.

Ne, ne. Pamokslą išgirsime ateinantį nedėl-dienį.

GAFFKE.

Matote, kuomet tokiomis naktimis, kaip šian-dien, mes svajojame... Ar galiu sakyti — svajo-jame?

VOGELREITER.

Žinoma, svajojame.

GAFFKE.

Nes visi mes, jauni ir seni, svajojame.

VOGELREITER.

Tiesa. Tuo mes visi sergame.

GAFFKE.

Ir tuomet mums rodos, kad taip platu, taip šviesu pasidaro, kad stengtumėm visus slėpinius atspėti, visas žaidzas užgydyti, viską bjaurų i gera paversti, ir kiekvieną pasiilgimą laime padaryti... Taip, kas gi tai tokio kila mummyse ir veržiasi lau-kan ir... ir...? Tai ta pati meilė, kuri buvo i mus indėta, kuri pripildė mūsų gyvenimą ir kuri, tie-siai kalbant, ir yra patsai gyvenimas. Ar ne mano tiesa?... Dabar nukrypsiu i šalį! Mūsų pranaša-vime parašyta: Dievas yra meilė. O jeigu Dievas yra meilė... o jautriausia mūsų tikėjimo styga ta-me, kad geriausia, kas mummyse yra, nešti prie Visa-

(T. b.)

J. Šeinius.

## PAVASARIS.

Ciklius.

Mieste.

Saulė atsikelia, pasipurto, nukrato miegą ir ima lipti ant dangaus. Užsiritus kiek augščiau kalno, žvilgtelėja klonin, į miestą. Prisimerkia truputį. Sutraukia bruvimis ir užlapi blakstienomis: neką pamatysi pro tą milinę. — Taip jau debesis įšvilvė susimaišęs su dūmais. Lac sirmetis, indiržo.

Starterėjusi ties senu, pakrypusiu bokštu, pradeda pūsti šildyti tą milinę: bene sutirps. Šildo palengva, atsargiai. Pirmiausia nuo kraštų. Paskum arčiau ir arčiau į vidurį. Pasalom vis, tarytum iš lapės būtų išmokusi.

Galop milinė prasiskleidžia, palengvėja. Augštyn beklidama prakiurva, susidrasako. Sklypys ir kąsniais šonuosna išsitaso. Ir sklypai mažėja, tirpsta. Visai po truputį prapuola. Tik kurne-kur šmotelis užsilieka. Kietesnių, matyt, būta.

Dangus nusistebi ir tyli. Tada saulė pamato ilgas eiles namų, didelius berūkstančius kaminus ir siauras, vingiuotas gatves. Jomis laksto-skubina, lyg skruzdėlės, žmonės. Išlys tik kurkas iš durų-iš skylių ir nuklianjūdrosia. Kiek lėkės ir išnyksta. Kitas kokią sunkenybę tempja, įsiryžęs žingsniuoja.

Norėtųsi juos pasveikinti, susitikti meilų žvilgsni, bet kur tau! Jie dimbina nosis nūkabine, susiraukę ir pikti. Kartą mėgina, kitą. Ir per ranką paglostys ir už kaklo papučia. Jie gi rankas tuojau kešenin, o kaklą apykaklėn ingaužia. Neką fokioju būdu padarysi, — dievai jų nemate!

Taip buvo išpradžią linksma, jauku. Rodos kiekvieną apsikabintum, į save priglaustum, pakūždėtum į ausį gerą žodį.

Tačiau vistasia, ko tėnai paisėti. Pakilėjusi da augščiau, da smagiau kaitina. — Juk taip senai ji matė šitą kraštą! Tiesa, praėdavo kartais, bet kas gi: šalymais, žemai pasilenkusi; nepastebėdavo nieko. O per tą laiką daug kas atsimainė. Visai tiesiog. Kurgi, išvieno tik balta ir balta. Viskas be josios pabalio. Ir nurimo, lac nūmirus. Upė ir tyti, kietai apsiklojus, stipriai miega. Nei ne galvojai jau, ką žmonės daro ant jos nugaros. Daug gi ko prasimano: vieni drąsiai vaikščioja išilgai ir skersai, kiti negana ką pats, bet da ir su arkliais ir su vežimais. Pasitaiko ir tokių, kurie ir šilvus namukus sau pasistato. Deltog bijo, netoli nuo krašto, arti prie krūvų suverstų rąstų. Ką jie veiks su tais rąstais, nežinia. Rengiasi matyt prie ko, — sunku įspėti.

Ne, toliau taip nebebus!

II.

Kur sniego daugiausiai, tai už miesto. Netinka, mat, jis ponams ir panelėms, tai paimama jį, stropjai sukasama-sugraiboma ir ištarunkkinama iš tēnai. Jeigu jis kalnais iš dangaus kristų, ir tai nieko neįveiktų, suspėtų jį apėiti. Čia va didžiųjų džiūnsios jo krūvos suversta. Netoks jau ir gražus, kaip kritęs iš debesų. Pirmai da suteršė, negu išvežė. Greitai jie padaro.

Dabar guli, niūkso ir slūgsta vis pamažėl. Kokasai garmalis stovi atstiręs, paskum tik žiūri, klypsta-klypsta ir šlepti pasipi-

lia. Štai iš-po krūvos išsiveržia mažamažutė skaidri srovėlė. Žvilgt! žvilgt! pasižvalgo, pasimugina, kaip gyvačiukė iš siauro urvelio belįsdama, ir nubėga-nusivynioja pašokom.

Pakelėj susitinka kitą. Vikriai supuola-suliurlena ir drala! toliau.

Už kokių varsnų, jau taip įsigali, kad užtikusi kur margą akmeniuką, atplėšia jį iš vietos ir stuma priešais. Tasai da nelabai nori pasiduoti, bet nēr kada!

Toliau belekiant-besrovenant, ją sugriebja tikras upeliukas ir dūmia murtuliuodamas tiesiai per priemiesčio gatvę. Ko čia klausies, tai ne pats miestas. O ir nē jis vienas taip daro: va visos gatvės patvinę ir tik užteūžia.

Dešimtis upelių iš dešimčio gatvių susiduria-susigrumia ir išsiplėšia ant nemažo, indubusio ploto. Sustoja-susirenka čionai. Gi reikia ir kvepterti.

Pažūrėjus iš šalies, tarytum kokas ežerelis: platus, nemažas; vanduo tylus toksai, nurimęs. Išisi. Ir vis auga-keliasi. Bet nei nežymu, tarytum ne jo paties tai darbas. Pirmai da vis buvo ne tiek, o jau dabar daugiau vandens.

Jau net su kaupu. Nuplaudžia savo žemesnį kraštą, nutekina jo briauną ir danu! kiek tik siekt. Paplito visu dideliu keliu, skiriančiu priemiestį nuo miesto ir pakalnėn, paupin!

Deltog nemažėja tas ežerelis. Iš anos pusės da sparčiau upeliai lekia. Kiek išbėga, tiek inteka.

Visai atskirta priemiestis nuo miesto. Sunku ir persinėti iš vienos pusės kiton, nors tu plauk. Kad nors telefono vielos jungtų, bet ir tu nēsama.

Grįžta žmonės iš miesto. Grįžta nuo darbo, savo reikalus atliekė. Prieina kolei galima ir net išsižioja. Nusiminusiai siekia per vandenį akimis anon pusēn.

Tėnai namai, tėnai pietūs laukdami aušta, o kaip juos pasiekus, nesumano galva. Vanduo gi kvatojasi-murtuliuoja. Gera dabar jam, kad del jo nerimaujama, ant vienos vietos tūpėja-jama.

Pereina žmogus toliau, kitan daiktan. Vėl stovi-dairosi. Taip jau šilta, rūbai pečius šutinaveria, norėtųsi nūmesti juos greičiaus, o nuo to da blogiau.

Prakaitas, kaip žirniais, kruopomis kaktą išmuša. Jau, regis, randa kur siauriau ir šoksta. Tikst! tikst! apsitasako nuo galvos lig kojų. Nepataikė, mat, kur reikia, čebatas slīsterėjo.

— A, kad tu surūgtum! — pakeikia.

Kokį galą paėjus ir vėl vanduo. Užia, šiokščia.

— Tai vandenai! — suurksčia.

— Jau net čebatus prisėmiau! — pajaučia, jog kas šalto-šalto dasiliečia kūno. Visą aštriū šniurpu sukrato.

— Šliur! šliur — šliuruoja namon piktas. Čebatai gi, lyg tyčiom erzindami, da daugiau geria-siurbja. Tai iš tēn gurksnį nuveria, tai iš kitur. Labai patogu: prie-pat pado esama siauro plyšiuo, neintėjimo jo taip greitai. Et, pajieškos ir neris, ir da rytoj taip bus.

visai! — kad tat patvirtinus, jau-na vikri mergystė kopt! per griovj-per upelį. Paskum ir atgalion.

Motina da netiki. Traukia vis toliau ir pro lornetą, jieško sausos vietos.

Už kokie pusvarsčio jiedvi šonan atsiduria.

— Na, čionai bus gerai, — parodo į daiktą, kur griovis storai užpustyta sniegu.

Nuo kalno, kur sniego nēra, tuo grioviu po šita vėjute įsvaiava vanduo. Pakelėj, toliau, vėl išsineria. Jos to nepatėjia. E, sniegas rodo drūtas.

— Tu eik pirmia, — sako motina dukterei.

Duktė mitriai-skubiai perlekia. Tik-tik-ką lieka žymė nuo mažos kojytės.

Senė užaina ant sniego atsargiai, taikydama kur koją patogia pastaćius. Žvilgėjoja į dukterį, po savim, į sniegą ir da užpakalin — ar toli jau nueita. Stai-ga tik murkt! viena koja. Ištempja šitą, įlenda kita. Abi iškarto. Meta ir skėtį, viską ir rankom griebsi sniego. Nusigandusi duktė puola gelbėti. Vos vos padėjo motinai išreplioti-šikasti.

Atsivėpavo ji, atsidusavo. Paskum pasergėja, kad be vieno kaliošo.

— A-a! liko tēnai. Duktė metasi jieškoti, bet ir pati įsmunka ir jokiu būdu nesuranda. Matosi vien juodos gilios skylės, motinos išmakotos, o jouse, girdėt, vanduo šnypščia — pyksta, kad jam kelią užgriovė.

— Ateis Petras ir ras jis, — jau kiek ne tokio balsu suturi ją nuo jieškojimo motina.

Bet toliau eidama visai supyksta. Numana antrą kaliošą ir sviedžia jį vandenin.

— Tai p-palaidimas, kada jam ir galas bus!

Kaliošas, kaip kokas laivelis, plaukia-supasi. Paplaukėjes, vienu, kitu galu atsisuka. Krypsta truputį. Labjau, labjau! Ir tik iškarto murkt! ir pranyksta.

— Tuščia jų! Nesikrimsk, mama, ne nauji jau jie buvo, — ramino duktė, kaip imnandama.

Vienok nerimsta senė. Visu keliu sūrsta. Ir pavasarį ir miestą keikia. Miestą, kam keliu, kaip reikiant, neintaiso. Bus dabar jai ne vienai valandai...

Štai nuo kalnelio, susikabinę už parankio, lėngvai atinkuoja pats šis pačia. Da, matosi, nesėnai vedusių, nes eidami daug ir meiliai šnekasi. Tai traukia miestan pasivaikštinėti. Naudinga popiet pasislankiot didesnėmis gatvėmis, išimaityt tarp margos, įvairios minios. Vis veidai nepažįstami, o kartais ir kokį naujo-višką rūbą pamatai, ar skrybelę nepaprastą. Pasitaiko, kad kada ir kokį indijoną ar negra sutinki. Kokiais tikslais jie atsibasto į siaurę, mūsiškiai atsistebėti negali. — Juk tēnai gražu šitai, ir žiemą sniego nēra, pačios žiemos nēsama.

Jis visą dieną buvo prie darbo. Galvą sukė. Tai pingungu gyvenimui kalė. O daug jų ir prikalti reikia. Ji gi sėdėjo namie; tingiai virtuvėje triušėsi. Jo laukė, o gal ir svajojo apie ką. Truputį nuobodu buvo.

Štai po pietų inkaulijo jam eiti prasiūtkinti, pasivaikštinėti. Jis bandė bemėginas atkalbėti, sakęs, jog viskas vandeniu paplūde. Bet ger jai prieštarauti? Kad ir kašin kaip būtų nusikamaves\*, vistasia turi parodyti, kad su džiaugsimu eini.

Ligtolė da šiaip-taip atsikraustė, bet čia štai — galas! Vanduo

ūžia-verda. Rodos, kad tekis jo sukurin, tai nei išsižiot negausi: susuks, užpils ir nuvels.

— Ger aš nesakiau, kad taip, — prikišo jiai, stengdamasi bent kiek šypterti.

Josios veideliai apsiniaukia, akis susidrumščia. Va tuč-tuojaus, anapus šito baises vandens, taip sausa, trotuarai lyg ir nesuvilgyti. Saulėta tik, oras grynas, skaidrus. Tarytum jo visai nebūtų. Švelnus, šiltas vėjaliukas vilioja. Tėnai jau lac kitas pasaulis. Čia gi vanduo, purvina; dvokia išvežtu daržuosna pajudijusiu sniegu.

Ir ne jiedu vienu čia stovi, akimis anon pusēn nusikėlė. Dvi eili, kita priešais kitos, nustoję. Ir vis nerimsta, burba. Vieniems tēnai rūpi, o kitiems čia da labjau. — Išryto ējo, buvo, rodos, niekur nieko, o dabar šit, visas tvanas!

Nutruko ir šneka jaunavedžių. Ir jam deltog nei šio, nei to: va ir bus jau šivakar ji visą laiką surūgusi.

Vienon vieton nueina, tai kiton ir vėl atgalios grįžta. Mato, kaip kas drąsesnį šoksta, ar Brenda ir retai kam pasiekta.

Vienas berniokas šoko, nešinas miltų tarbele. Jam bešokant tarbelė smukt! iš-po pažiakščio vandenin. Bematant poperius prakšdyo ir tik pabalio aplinkui.

— Užavirė putas! — sukvatuoja minia.

— A, kad tave paibelis paimtų! — net už galvos berniokas stverias. Buvo svetimi miltai, nešė ponams. Jau sumažės šio mėnesio alga vienu rubliu. Nu-dimbino, nabagas, pasišiaušęs, nelinksmas.

— Tai tau! — nusišypsojo ir ji kiek.

— Žiūrėk, — naudojasi jis šita proga, — aš peršoksui ir tau ranką paduosiu.

Tuo matu koks tai apyžilis žydėlis, bandęs tiesiog perbristi tą „upę“, suklumpa ir tik-tik-ką nelieka vandens apverstas. Nusigando senis nematytai, nežinojo ko ir stverties. Vos-vos išsikapurėjo ant krašto. Šlapjas visas, kaip ūdras. Vanduo net ir barzdą pasiekė.

— Neisui! — susituri jina.

Kinkuoja, už parankio susitvėrė, namon. Visu keliu nei žodžio kitas į kitą neprataria. Ir vis bevyliai, nusimaniausiai žiūri priešingosna pusēna.

Pradinių mokyklų mokiniai pareina vėlai, betemstant. Retas kuris būtų vandens neliestas. Vienas per tą kelionę nustojė plunksnakotės, kitas piestuko, o trečias koks tai nepastebėjo, kaip ir kningą paleido Baltijos mārēna. Užtat, tėvų barami, valgo mažai ir vis kreipja akis į langą. Atkās kąsnį, siurbters gurksnį ir vėl į langą. Prapuolė iš omenės ir tos gautos dvejuokės ir tėvų piktumas atšoksta... Traukia tēnai, toli-toli kur nulektum. Nerėikėtų, nei mokinties, nei tėvų klausyti. Toli-toli nuo čia būtum. Tėnai vis būtų vanduo, užtū-murtuliuotų jiai, ir žmonės vis šūkautų.

Naktį, subėgdamas nuo visų pušiu vanduo kuždenasi-plieska, džiūngias matytais dieną daiktais. Visur da miega, pats imigys, o maži upeliai-upeliukai, užlėkė ant ledo didelės upės, kute-na ją, kelia iš miego.

Upės keliasi, pučiasi ir rangosi po savo patafu...

(Užbaiga seka.)

## KLAUSIMAI.

Ko nulūdęs veidas tavo, Darbininke pasakyk? Ko taip rūstus, kas užgavo? Ko kitoks likai ant syk? Kas į protą tavo šneka? Ką dvasia pasako tau? Paskui ką jų mintis seka, Ar pats vienas tveri sau? Kaip išrodo tau tie žmonės, Kurinos kasdienu matai? Kame galas tos kelionės — Kur keliauti suskantai? Kas kelionei tavę trukdo, Kas pastoja kelią tau? Kas kankina, sielą žūdo? Susirūpinęs matau. Kokias priemones vartoji, Apsiginti nuo priešų? Kuomet eimi — kur sūstoji? Ar kur šviesu — ar tamsu?!

Pinavyjas.

## Vietines Žinios.

— **Iškaba pramušė galvas.** Balandžio 23 d. ir čionai buvo užėję dideli vėjai, atbalsiai viesulų vakarinėse valstijose. Čia jie blėdies nedaug padarė. Tik ant 408 Fulton str. vėjas nutraukė juveliriaus Strauso iškabą, kuri krisdama ant gatvės pramušė trims praeiviams galvas.

— **Išsismė apsvėdimo laisnius lietuviai:** 1) F. Podzius, 146 Eyek str. su O. Deniute iš tēn-pat. 2) J. Kaulinas iš Massachusetts su Morta Puškevičaitė nuo 24 Bay 23rd str. 3) Antanas Grudinskas iš New Yorko su Izabele Gebedziute, 201 No. 6th str.

— **Plėšikai su chloroformu.** Ant 349 So. trečios gatvės į balandžio 23 vagiliai įlindo į namelius tūlo G. Jones ir apėjo chloroformu miegantį Jones su motere ir tretetą vaikų. Potam išsinešė žiedą vertės \$50, piningais \$10 ir aukso akinius. — Williamsburge pastaruoju laiku pradeda visokių blogų amatorių atsirasti.

— **Žydėlis milžinas.** Į vaikų teismą policija pristatė milžiną žydėlį, Maxą Lichovič, kurį privėrė bankoje išmainingant suklastuotą čekį ant \$123.25. Kada paklausė jo metų, pasisakė esąs — 15kos. Visi nustebė, nes pamieravus jis turėjo 6 pėdas 4 colius augščio. Gyvena ant 545 Graham ave. Greenpoint. Žydukas tapo uždarystas.

— **Automobilių aukos.** Kaip praneša kelių statistika, pereitais 1911 metais New Yorke ir Brooklyne automobiliai suvažinėjo išviso 2469 žmones, iš kurių 70 ypatų mirtinai buvo užmušta. Indomu, kad per tuos atsitikimus tik 166 prasikaltė automobilistai buvo areštuoti. Kiti vis pabėgdavo.

— **Gymnastų vakarėlis.** Lietuvių Gymnastikos Klubas, balandžio 13 d. turėjo savo iškilmingą balių, Palace Hall svetainėje. Šis jaunimo klubas visuomet atsižymi kuo-nors nauju savo baliuose, nes paprastai baliu pas mus jau pradeda žmonėms nusibosti. Todėl ant G. K. balių visuomet kupinai publikos atsilanko. Šiuo kartu vienok teprisirinko apie 500 ypatų; turbūt lietus sutrukdė. Balius atsbuvo su mārēis ir įvairum programu. Po 11 val. atsibuvo padėkavonė publikai už atsilankymą ir lietuviams pramonininkams bei amatninkams už prisidėjimą prie programo. 12 val. atsibuvo iškilmingas mārēas, kurio laiku gavo 8 ypatos dovanas — dailius gyvų kvietkų bukietus:

1) P. Višniauskas, 2) B. Zinis, 3) Gramintė, T. Kaeser, A. Korbedziutė, 4) P. Mičiulis, M. Kilinskiutė, 5) J. Norkus, T. G. ... iutė, 6) J. Mikaitis, A. Karaliutė, 7) P. Kaušis, M. Kamaraukiutė, 8) A. Bendoris. Paskui dalino programus.

Mārēavo apie valandą laiku, labai dailiai, be klaidų. Vakarėlis traukėsi iki 4 val. ryto, be jokių barnių, pilnai besilinksminant.

**B. Zinis.**

— **Paskaitos.** Pereitą pėtynčios vakarą, p. Draugelio salėje atsibuvo Lietuvių Klubu surengiamą 3-čią paskaitą. Skaitė p. P. Mikolainis: „Liniosieji šveicarai ir jų mokykla“ bė Leono „Apie Rusijos įstatymus“.

Ateinantį pėtynčios vakarą atsibuos paskutinis rēferatas. Skaitys Dr. J. S. Misevičius: „Prižiūrėjimas ligonių“.

— **Koncertas.** Gegužio 5 d. nedėlioje Washington Parke (Mas-peth, L. I.) atsibuos trečias iš eilės koncertas, rengiamas suvienytų chorų: Maspetho, Central Brook-

## New Yorko žinios.

— **Majoro fondas „titaniečiams“.** Majoro Gaynoro inkurtas fondas, sušelpimui nelaimingųjų likusių „Titanico“ keleivių, šiomis dienomis pasiekė jau \$117,751.97. Žuvusio Izidoriaus Strauso sūnus Percy prisiuntė šekį ant \$1,000. Deda aukas visi, kas tik išsigali. Po bažnyčias ir gi daroma tam tikslui rinkliavos.

— **Socialistų kandidatai.** Vietinė socialistų partija savo susirinkime nužymėjo kandidatus į prezidentą ir vice-prezidentą. Ant prezidento statoma Arthur Reimer iš Bostono, iš amato kriaučius, ir ant vice-prezidento — August Gilbane, mechanikas iš New Yorko.

— **Naujas rusų laikraštis.** Išėjo New York pirmas num. rusų kalba laikraštuko „Novaja Počta“, kurį leidžia klokmeierių unija kaipo savo organą. Eisiąs kas mėnuo po adresu: 49 E. 19th Str.

— **Sviesto badas.** New Yorko ir apylinkių pirkliai skundžiasi, jog šiuo laiku užėjės sviesto badas. Pereitą savaitę atėję ant čionyksčių rinkų tikrai 40,000 pakelių sviesto, ko čia nebeužtenka. Priežastis ta, kad vakarinėse valstijose labai pabrangė visi pieno produktai.

— **Išsėmė Chinijon.** Iš Columbia universitėtis šiomis dienomis išvažiavo su kitais savo vientaučiais, studentas chinietis Hin Wong, užbaigęs žurnalistikos moksli. Jis ir kiti chinų veikėjai esą per Dr. Sun kviečiami iš Amerikos grįžti Chinijon ir padėti vesti respublikonišką tvarką.

— **Kalinių streikas.** Garsingam Sing Sing kalėjime, kuris stovi miestelyj Ossining, N. Y. išėjo kaliniai į streiką, reikalaudami duot daugiau valgyt; ir tik tada pradėjo eit prie katorganio darbo, kada jų reikalavimas tapo išpildytas.

— **Paskaitų užbaiga.** Pereitą nedėlvakarį Liet. Ukėsu Klubas savo ruimose ant 515 Hudson str. kampas W. 10th str., užbaigė šitą paskaitų sezoną. Skaitė nuo Liaudies Mokyklos J. O. Širvydas 3-čią ir paskutinę lekeiją iš kurso „Mūsų Jaunomenės Takai“.

Po paskaitos buvo diskusijos, p. A. T. Račiūnas rodė judomus paveiksliūlius, deklamavo p-lēs Jankauskiūtė, Žilioniūtė ir p-ni Ju-kelienė, taigi ponai Struoliai sudainavo porą dailių duetų. Publikos buvo pilna salė.

— **Sufragiųjų paroda.** Ateinančią subatą New Yorko sufragiētės turės savo milžinišką parodą, kurią rengė jau nuo pusės metų. Prasičės demonstracijos 5 val. po pietų ant 5th Ave.

AITVARAS.

**RYTOJUN BEŽIURINT**

(Taša.)

cijos tarpolaikyje:— iš vienos pusės visos valstijos gyvenimas tvarkoma naujų gyvenimo reikalavimų atsiremiant ir tasai tvarkymas savaimi užgauna ir mus, kaip sudėtinąją rusų valstijos vienatę; iš antros — mūsų taatinis susitvarkymas priklauso prie tokio-pat kritiško momento, kuomet nuo nuo seklaus taatinų idealų bei uždavinių įvikinimo gyveniman priklausys ilgi būsimųjų dienų metai. Sunkių metų gyvenime. Ir tokiuo tai politikinių bei ekonominių ar taatinų krizių metu visuomet atsiradavo žmonės genialiais užmatymais ir nurodydavo savo vienalaikiams „visu geriausią“ ir „visu išmintingiausią“ išėgą iš socialės betvarkės, paskelbdami plačius visuomenės reformos sumanymus. Bet tikrenybė paprastai nesiskaitliudavo su jų daugžudančiais sumanymais ir įieškodavo išėigos įvairiuose kompromisuose ir aplinkiniuose, neva tikslan vedančiuose, keliuose.

Nežiūrint to, genialiai reformatorių sumanymai visgi turėdavo tvirtą pamatą „išėiginio tikslo“ vieno ar kito visuomenio sluogsnio pavydale, ar net kelių sluogsnų kartu. Visas tų sumanymų „utopizmas“ buvo tame, kad jie peranksti apsieikėdavo, tačiau tūli utopistai patis nuanystavo peranksti prabilę. Visos mums žinomos utopijos buvo istorinė apraiška genialiems žmonėms, kurie bendrose formose nuspėdavo tą pamatinį kelią, kuriuo, su įvairiais nusitolinimais, stabtelėjimais bei klaidžiomais, turėjo eiti civilizuoti jį žmonija.

Pirmuoju socialiu utopistu, kaip žinoma, buvo graikų filosofas Platonas su savo ideale „Respublika“. Jojo mintis apie „geriausią valstiją“ užgimė dideliu Graikijos politikinio nupuolimo metu. Apšviestos visuomenės komunizme nurodinėjo jis išėigą ir išsigelbėjimą visai graikų civilizacijai. Vidurinė suirutė, visuomenės silpninanti, galėsianti, anot jo, išnykti tik visuomenei susitvarkius ant komunizmo pamatų, kame nėra individualės nuosavybės, o viskas priklauso tūlam sluogsnui, t. y. valstijai, tą sluogsnį atvaizdinančiai. Dargi moters ir vaikai pas Platoną priklauso valstijai, o ne pavieniams žmonėms. Darbininkai galį turėti nuosavybę, komunistinis sutvarkymas nepaliečia jų; jiems skiriama fizikinis darbas, rūpesnis ir išmaitinimas dviejų augštesnių sluogsnų — galvočių ir kareivių. Platonas net kreipėsi pas tyrą Dionizą iš Syrakuzos, pasiūlydamas įvykinti jo „respubliką“; bet nieko nelaimėjo, ir tiktai daugeliui šimtamečių pralinkus dėkingi aniai įrašė jo sumanymus pirmo eilėn pasaulinio socializmo istorijoje.

Apie Platono pedagoginius idealus nėra ką daug kalbėti, kadangi jie taip tolimi ir savo valstybiniai-visuomeniu sutvarkymu yra skirtingi iš tų idealų, kurie vėlesniuoju metu, po kultūros intekme, užlaiko dar daug bendro su mūsų dienomis.

Jei neskaitysimė šv. Augustino su jo pusiaukomunistiniu traktatu „De civitate Dei“, reiškančiu kolektivinę viduramžių katalikiškos dvasiškijs tendenciją, tai antruoju didžiu utopistu, naujojo utopiškojo socializmo tėvu, reikia išvardyti garsų anglų humanistą Tomą Morą, gyvenusį pabaigoje XV. ir pirmame trečdalyje XVI. metašimėio, t. y. kaip tik kritiškiausiu viduramžių tarpulaikiu.

Renesansas, humanizmas, valstiečių karės, Amerikos atradimas, reformacijos pradžia, visa tai sujūdino nepaprastai tuometinių gentkarčių protus, vieniems per daug siūlant, kitiems viską atgimstąs kapitalizmas ir taip vadinamas pirmykštis imant. Anglijoje tuometu be viso to, kaip tik tvarkėsi naujai gimstąs kapitalizmas ir taip vadinamas pirmykštis susirinkimas. Kadangi vilnos kaina žymiai pakilo, tai ūkis Anglijoje buvo pakeičiamas avių veisimu. Smulkieji nuomininkai ir ūkininkai vejami buvo nuo jų žemės ir virsdavo bėdžiais, proletarais. Po visą šalį išsiplatino plėšimai ir užpuldinėjimai; kartuvės neturėjo poilsio.

Tokiu sunkiu, intemptu metu, 1516 metais, ir išėina iš spaudos Moro „Utopia“ su garsaus humanisto Erazmo Roterdamičio įžanga. Tomas Moras, sulig profesijos advokatas, buvo tipiškas savo meto humanistas, iš plejados Erazmo, Ulricho von Gutteno, Rablė, Golbeino, Koletio ir kitų. Jis buvo tuomet dvasinis anometės protinės aristokratijos centras. Moro intekmė buvo labai didelė. Net Erazmas pasidavė jo intekmei ir jo skatinamas parašė garsų „Pagyrimą kvailybei“. Laiške į Gutteną, Erazmas stačiai pasisako: „Dar gi mane Moras paskatino parašyti „Pagyrimą kvailybei“, o tai visvien, kę kuprianugarį priverstum šokti“. Kitas to meto humanistas, Kolet, Savanarolos mokinys, atsilėpdavo apie Morą, kaip apie „vienintėlį Anglijos genijų“. Lygiai prakilniai atėinėdavo prie jo ir Rablė, pasiskolinęs „utopijos“ terminą iš jo savo apysakai „Gargantua“.

(T. b.)

**IŠ KUR ANT MŪSŲ PLANETOS GYVYBĖ ATLĖKĖ?**

(Žr. „V. L.“ N16.)

Tokiu būdu Merkurius pasaulės temperatūra gana pavojinga gyvybės celėms, kurios tepakelia + 209 F.; vėl gi Merkurius planetos atmosfera visai yra plona, kas taipgi kenkia gyvybės organizmų išsivystumui.

Dabar eikime prie mums gerai pažįstamos planetos — Aušrinės. Aušrinės pasaulis nuo mūsų yra atstume 56 milijonų kilometrų, delto mės Aušrinės planetą jau nuo senų laikų pažįstame, kad net krikščioniškose maldų knigose randame giesmę: „Sveika aušros žvaigždė šviesi, tu linksmybė svieto esi, etc.“... Aušrinė planeta bėga apie saulę podraug ir apie Merkurių; ant Aušrinės planetos metai turi 225 dienas be 7 valandų. Ant Aušrinės gyventojai vienoje pusėj ekvatoriaus turi begalinę dieną ir vasarą, o antroje pusėje — begalinę žiemą ir naktį; delto, kaip matematikai spėja, kad ir ant Aušrinės planetos gyvybės bakterijos neturi atsakančių sąlygų, nes kur šalta, tai temperatūra siekia—284 C., o kur vasara — tai temperatūra + 239 C. Taip jau mės suradome, kad ir ant Aušrinės planetos gyvybės nėra.

Dabar eisime prie Jupiterio pasaulės. Jupiterio padangė yra atstume nuo mus ant 347 mil. kilometrų ir iš vienos pusės apsupta Marso oravietės, o iš kitos — Saturno. Jupiteris apibėga saulę per 4380 dienų; tokiu būdu Jupiteris stovi nuo saulės atstume 789 milijonų kilometrų. Iš to mums aišku, kad Jupiterio gyventojai turi labai šaltą orą be atmainos ir lietaus niekadose neregi; ir jei ant Jupiterio niekad lietūs nelija, tai jau nuo senai ten gyvybės užtroško!...

1714 metuose danų astronomas Tycho—Brache atrado vieną pasaulį, kurį pavadino „Saturnas“. Saturnas apibėga saulę per 10,758 dienas, 23 valandas, 45 min. Saturnas skiriasi savo pavidalu nuo kitų planetų, — jis mums atrodo kaip ratlankis — plioškias ir apsiaustas labai tirštos atmosferos, kad astronomai net jo pavydala vargiai gali nuspręsti ir matematikai aprokuoti, kokią tenykščiai gyventojai turi temperatūrą. Tūli astronomai tvirtina, kad ant Saturno padangės stūksa ligi paties jo kūno tiršti debesų kalnai, kurie neduoda užsimegsti gyvybės organizmo sėklai. Taigi ir ant Saturno gyvybės turbūt nėra...

1782 met. astronomas Gorsualis intėmijo pasaulį Uraną. Uranas atstume nuo saulės, kaip astronomas Adams apokavo, yra ant 2941 mil. kilometrų. Urano padangei kenkia Saturno atskalos,— tai yra dvi mažos planetos, kurios jau senai atlūžė nuo Saturno ir pakendė debesų snieguose, šaldo Urano gyventojus, kad jie jokių būdu negali išbūti gyvi!

Dabar gi mės peržiūrėję planetų padėjimą, radome, kad mės visgi negalime paeiti nuo kitų planetų, bet taip iš kokios kitos vietos esame atlėkė čionai ant žemės — mūsų planetos, gyventi. Priėjome prie to, kad jau net turime paklausti: „Iš ko mūsų planeta-žemė užveisė ant savės gyvybės?“

Geologija mokina, kad gilioje-žiloje senovėj netiktai nebuvo ant mūsų planetos jokios gyvybės, bet nebuvo nei pačios žemės. Geologija sako: bilijonų bilijonai metų atgal, mūsų planeta-žemė degė kartu tarp saulės ugnies ir del kokios tai gamtiškos priezasties atitrūko nuo saulės ugninio kamuolio, potam per milijonus metų ataušo, bebėgdama apie saulę.

Pakol žemė da nebuvo ataušus, patol ir atmosferos tai yra orinio apsiautalo apie žemę nebuvo, ir gyvybė tada čia negalėjo užsimegsti; bet, kaip tik žemė pradėjo aušti, tada atsirado ant žemės garas, ir tas garas pagimdė vandenį, o vanduo, kaip chemišką sudaras, turintis du gazų, — hydrogeną ir oxygeną — kuris kiekvieną gyvybės organizmą gimdo ir maitina, užveisė mažas bakterijas vos 0.00003 minimum centimetro didumo.

Pakol da žemės paviršius turėjo temperatūrą + 100 C., patol ant žemės paviršiaus negalėjo bakterija gyventi. Francūzų mokslinčius Pasteur tą šitaip datyrė: jis pripila šalto, iš šulinio pasemto vandens puodą bei katilą ir kaitina ant ugnies iki + 96 C. karščio; ir jis patėmijo, kad tokia karščio temperatūra neužmuša vandens bakterijų; bet jam betėmijant, kaip tik temperatūra pasiekė + 100 C., tuojaus bakterijos mirė nuo karščio temperatūros.

Francūzų filosofas Volteris apskaitliavo, kad jau yra praėjė 458 bilijonai metų, kaip žemė išdavė gyvybės bakteriją, tai yra, kaip žemės paviršiaus temperatūra nupuolė ant + 92 C. Tokiu būdu, jeigu yra 458 bil. metų kaip žemė gerokai naušo ir vanduo užvaisė gyvas bakterijas vos 0.00003 centimetro drutume, tai gyva bakterija yra gimus visgi iš vandens, būtent garo; ir ta bakterija yra gyvybės motina, — motina ji yra visų gyvulių veislės ir grupų, — paukščių, žvėrių, ir viskas, kas ant žemės gyvas, tai būna pasidėkavojant tam, kad per mili-

jonus metų stojosi ir išsivystė iš mažutės vandens bakterijos.

Taip, skaitytojau, jeigu kada kas paklaus: „Iš kur gyvybė atlėkė ant mūsų planetos?“ — tai neapsiriksi, jei atsakysi: „Ant mūsų planetos-žemės gyvybė gimė, kai žemė pradėjo aušti ir garai ataušę pastoj vandeniu, ir natūrališkas vanduo pagimdė bakterijos gyvybę, o saulės spinduliai bei temperatūra gyvas vandens bakterijas padalino į grupes bei formas, kokias tik matome ant mūsų žemės begyvuojant ir skrajojant ardvėse; taipgi ir kas jūre gyva plūduriuoja, kas gyva ant kalnų lekiuja, tai atlėkė čion ne nuo kitų planetų, bet vis išsivystė per milijonus metų iš mažos vandens bakterijos“.

**Mikas Stakėnas,**

7. 23 11.

Wakefield, Mass.

**IŠ MEILĖS LAUKO.**

Turėčiau kad dvarus, ar mūrus baltuosius,  
Ar svieto gėrybes, ar turtus didžiuosius;  
Vainikus karalių pasaulės didžiųjų,  
Elijošiaus garbę kad tarpe šventųjų,  
Mano širdžiai, vienok ramybės nerasciau:

Yra tai, kad tave mylėt neatprasčiau!...  
Laimingas ir linksmas, tada tik aš jausiu,  
Iš meilės kad Tave prie krutinės glausiu.  
Nuvarges, pailsęs nors būčiau labjausia,  
Tave bet matydami's o mano mieliausia,  
Iš vargų ir skausmų, prašvis man linksmybės;  
Saulė, Tu tai esi, del manės, šviesybės.

Visur ir visada, paveikslą štai Tavo  
Aš turiu mintyse ir širdyje savo.  
Radastų tai daržui širdy' Tavo vieta,  
Grožybė gražiausia iš visų ant svieto.

Danguje ką spindi tos šviesios žvaigždėlės: —  
Iš jų tai gražiausios man Tavo akelės,  
Erdmėse ir skliautuos dangaus to platybės  
Nerasčiau už jāsias gražesnės šviesybės;  
Išsilgęs kurių taip esu šią dieną,  
Sapnuoju tad jāsias naktelę nevieną...

Paukščių pasiversti, ak kad aš galėčiau,  
Iš karto po tavo langu aš atlėkėčiau:  
Jautriai ir širdingai, dainelę gražiausią,  
Užjūlbėčiau aš tau, mano mylimiausią,  
Širdį, bet, man skausa! o skausa labjausia!  
Aš to nesulauksiu — nors lauksiu ilgiausią.  
Sudiev Mylimiausią.

**P. Bijūnas.**

P. S. Jeigu kam rodytusi, kad šios eilės reikia lauja šen ar ten pataisymo — meldžiu tik neatmainyt, kiekvienos eilutės pradinių raidžių. Jos skaitosi nuo viršaus žemyn.

**Autorius.****KASDIENINĖ MALDA.**

Tėve mūsų, kurs danguose,  
Sau laimingai gyven. Šventas vardas tave puošia,  
Karalijos tavo dvi. Kaip dangų, taip ir ant žemės,  
Pilną valią tu turi. Piktus pragaran ištrėmęs,  
Sau gerus tikta tveri. Bet gerus tik susitvėręs,  
Juos kaip reikia prižiūrėk.  
Kam laikai varguos panėręs,  
Alkani jie — papenėk. Duonos mūsų duok kasdieną,  
Ir atleisk kaltybes mums. Mės atleisime vis viena  
Ir ant ko mus ims piktums. Bet nevesk vėl mus prie pikto,  
Gero ūpo negadink. Juk mės pobūdžio nedikto,  
Su pagundoms nebaugink!

**Pinavyjas.****LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.**

**Rožė.** Visi susikabina į ratą ir vienas turi stoti vidurin, paskians visi ratu aplink eidami dainuoja žemiaus rašyta dainelė; kaip prieina prie posmo: „Duok rankelę tu paukštele, tai eisim pavaikščiot“, vaikas turi imti iš rato vieną merginą, kuri pasidabuoja, vidurin rato. Kaip paskutinį posmą dainuoja: „Tai geriau eisiu sakysiu — sudiev tau mylima!“ turi vaikas atsisveikinti su savo mylima ir stoti į rindą, taipogi ir mergina. Iš rindos turi kitas vyras užimti vidurinę vietą. Šį žaidimą gali žaisti tol, kol nusibos.

Žėdnas posmas yra dainuojamas po du sykiu:

Kaip gražiai žyd' tas rožių lauks,

Ir kvietkai žydi taip-pat.

Bet mano širdis nerami,

Kad esu vienui viens.

Tai geriau eisiu pavaikščiot,

Sau draugės pajieškot.

Iš visų panų skaistesnė,

Tai bus man mylima.

Duok rankelę, tu paukštele,

Tai eisim pavaikščiot.

Kaip gražiai žyd' tas rožių lauks,

Ir kvietkos žydi taip-pat.

Bet mano širdis nerami,

Kad mane apvilai.

Tu vien tik žiūri į kvietkus,

Bet maneš nemyli.

Tai geriau eisiu sakysiu,

Sudiev tau mylima!...

**Pasarga.** Tą žaidimą gali žaisti tiek ypatų, kiek tik randas, be skirtumo ar vaikinų daugiau ar merginų. Bet viena lytis negali jo žaisti, nes instatymas neleidžia!... **J. P. Žiurkšas.**

**APIE VAIKŲ MOKYMĄ PAS MUS IR SVETUR.**

Delko kitur vaikas linksmas eina į mokyklą, o pas mus verkdamas? Manau, kad lengva bus atsakyti. Prie to paduosiu keletą pastebėjimų iš kitų šalių. Žinoma, neesu mokytojas, tai negalėsiu smulkiai išdėstyti, kaip daroma su vaikais svetur. Bet, aplamai imant, visgi šiek-tiek galėsiu supažindinti skaitytoją apie mokymą vaikų svetimose šalyse, kas mums būtinai turi rūpėti, — kaip išaugnus dorais savo mažutėlius vaikelius.

Man gyvenant Vokietijoje ir gana gerą skaičių vaikų pažinęs — nei vienas paklaustas neatsakė, kad nenorįs mokyties ir lankyti mokyklą, bet visada gyrė jų ir linksmas lankosi mokykloje. Čia neatsitinka tokių juokingų del mokslo pasielgimų su vaikais, kaip tenka girdėti ir net laikraščiuose skaityt pas mus darosi Lietuvoj ir abelnai Rusioj, kur muša, stumdo, peša ir kitokius darbus atlieka su mokiniais — mokytojais. Paskui pas vokiečius ir patsai mokslas nesitėsia begalo ilgomis valandomis, kaip tas daroma mūsų mokyklose. Pas mus suvaro vaikus nuo tamos ryto ir iki tamsai vakaro, su trumpa pertrauka pietuose; nėra vaikams laisvės atsikvėpti ir sveiku oru; o dar jeigu išleidžia su sniegu pasimėtyti, tai irgi skaitoma per daug... išgirsi ir bebėra tėvai, kad vaikai nesimoko, o tik laksto... Vėl nemažai dar ir tas baimės priduoja vaikui, kad tėvai nuvedė vaiką į mokyklą prisako mokytojui nesigailėti vaiko, jeigu neklausys, suprask — nesimokys pagal jų nuomonę. Vaikas, žinodamas gana skaudžią tėvų ranką — nepataikys raidės parašyt ir virpa iš baimės, lyg apušies lapas, atmindamas, kad jam ausį temps iki kulnų, o ne tai ir kumštį gaus į kuprą žvanktelėt. Ir kagi? vaikas jau ir taip baikštus, gavęs kunišką bausmę dar labiau pradeda bijoti, verkti ir visai pamiršta, ką skaitė ir kaip kas vadinas. Taigi ir nedvyai, kad paklaustas lietuvių vaikas atsako, kad nenorįs eiti į mokyklą, — nes girdi muša, ir jeigu pasitaiko kokisai darbelis namuose, ir tėvai pasako vaikui kad šiandien būsi namie, tai vaikas net pasoka iš linksmumo; mat gerai atjaučia ir žino, kad jau jo niekas nekankins ir ausies netemps; galės da ir pasibėgioti po tyrą ir sveiką orą.

Bet Prūsijoje tokių bjaurių darbų neteko girdėti, kad tai vaikai muštų ir už ausų tampytų. Žinoma, negalima tiesiog pasakyti, kad tai neatsitiktų; bet čia tie atsitikimai taip maži, kad palyginus su Lietuva ir Rusija, pasirodys kaip niekis. Tėvai iš ryto vaikai susirenka į mokyklą, pasimoko pusę ar valandą ir tuojaus esti išleidžiami ant oro pasilankstyti ir kareiviško mušto pasimokinti (nes čia įvesta į mokslo); nors to pagirti negalima, bet vaikui nieko tas nekenkia; jis sau eina, kojoms trepsi juokiasi — nors jam mokytojaus ir užginta juokties — su bugnu barabanija, skardučiais tiliuliuoja... iško ir daros puikus išpūds žiūrint iš šalies. Tai vaikas delto ir nesibijo mokyklos, nes jis, kaip sakiau, pasimoko pusę ar valandą, pasilanksto, ir vėl pasimoko; taip jisai esti vis su nauja energija, tyraus oro atsikvėpęs ir pasilankstęs, snaudulį nuvaiko; jeigu būna užsilikęs, tai ir naktį rodžiai mokosi. Sykio dar neužtenka; vaikai čia yra išleidžiami po kelius sykius ant oro, pramanant kokius gražius žaidimus ir dainavimus, o ir taip pasibėgioti.

Su mergaitėmis irgi tas-pats daroma, tik žinoma, tų jau nemoko kareiviškų muštų, kaip bernai.

**Amuras.**

(Užbaiga seka.)

\*): Apie vieną tokį Vokietijos budelį rašo „Mokykla“, N6, 1911 m.





# Koki turite kraują?

**Jeį jis skystas, silpnas, nevalus tai**

ESATE nuvargę ryto metą, kaip ir vakare:  
ESATE apsunę ir mieguisti;  
ESATE pilni išbėrimų.

Bandėte šio ir to, bet niekas jums  
negelbėjo; bet

## Severos Kraujo Valytojas

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

Pagelbės.

**Prašalina iš kraujo nevalumus. Naikina išbėrimus ir spaugučius. Padeda žaizdoms, puliavivoms ir kitoms odos ligoms gydyti. Padaro kraują sveiką ir gyvą.**

Kaina \$1.00.

## SEVEROS NERVOTONAS

(SEVERA'S NERVOTON)

**Sustiprinamas vaistas ir gyduolė nervų sistemai.**

Ramina sujodusius nervus.  
Maldo susierzinimą, nemigą ir neramą.  
Prašalina dvasios apsunimą ir abelnią nervų nusilpnėjimą.

Kaina \$1.00.

## SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

**Prašalina visokius pilvo, kepenų ir žarnų sugedimus.**

Sustiprina virškinamuosius organus.  
Paragina sustingusias kepenis veikti.  
Gelbėja prigimčiai maistą perdirbti.

Kaina 75 centai.

Pardujodama visur aptiekose. Visada reikalaukite Severos vaistų, kitokių neimkite. Dėl daktariškų patarimų rašykite į

**W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA**

**KRASOS DEŽUTĖ.**

A. Juščiu ir K. Undraičiu, Argentina: — Tamstų laikėli perduodam T. M. D. pirminkui. Gali būt, kad išėjo koks neusipratimas. Regis pirminkas rašė, kad Tamstoms visos informacijos buvę pasiusta. Gali būt, kad kokiu-nors būdu tas viskas Tamstų nepasisekė.

Parapijonui: — Męs paprastai, kaip galėdami, vengiame tokių korespondencijų, kuriose užkabinama ypatos ir po kuriomis korespondentas bijo savo vardo padėti. Todėl ir dabar, nors labai Tamstos žinutė gerbjame, bet kada atsikakote padėti savo varda, jos netalpinsiame. Jeigu teisybė, tai k bi-joties? Gal apsimjysite ir liepsite po tikru vardu indėti? Lauksime.

P. Bijūnui: — 1) p. J. K. pagarsintasai konkursas („VL“ N16) parašymai straipsnelių yra rimtas ir užtikėtinus sumanymas. Todėl galite ir pivalote dalyvauti. 2) Kodel taip nutykote apie Vienažindžio vakarelės su-rengimą?

J. Lagovičiui, Bridgeport: — Brooklyno išrinktasis emigracijos komitetas regis tebegyvuoja, nors žinių į laik-rasčius ir nepaduoja. Jeigu Tamstų draugijos turi skyrę dikta sumą pinigų, tai visgi galite juos tam tikslui ir sunaudoti. Komiteto adreso dabar ne-linome. Bet galite dėl šito kreiptis į p. V. Daunorę, 229 Bedford ave., Brooklyno, N. Y.

Dr. Rutkauskui: — Ačiu. Tilps kitame num. Kitkas laišku.

Šturkstui: — Eilučių sunaudot negalėjom. Už minklos — dėkui!

Šibirui: — Geriau trumpai rašyti, o aiškiai ir tankiai. Labai neparanku suvagiogtas rašinys. Atidžiai parašyta oštutė, verta 20-ties suvinguotų.

Jurūt: — Atleisite, kad apleidom visą „živilės“ turinį, nes tas jau dauge-lį kartų buvo korespondentų aprašyta, o tankiai atkartot, maža teturim vie-tos.

**NAUJI BASTAL**

Laisvoji Mintis, N25. Turinys: J. Šliupas: Laisvieji Mulioria; ir kito dr-os Lietuvoje, 100 metų atgal.— J.B.S. Seillerio Gyvenimo Pabaiga. — K. Vai-vės: Literatūros Evoliucijos Lapai. — P. Gudas: Kultūros Pamatai.— Ibeks: Visata ir jos Gyvybė.— J. B. S. Skai-tymas.— Pietų Poliaus Atradimas.— J. Laukis: Sniege Viešpatystėje.

**Filantropija. Eilės: K. Vairo, G. B. Raitelio. — K. Vairas: Sėtono ašaros. — Rimošius: Vasilkai. — V. Hugo „Notre Dame“.**

Draugija, N63. Turinys: P. Kragas: Būtelė mūsų dainose. — J. Gabrys: Vytauto ir lietuvių veikmė Didžioje karėje ir kovoje ties Grunvaldu. — Kun. Smigielskis: Atsiminimai apie se nobinę Žemaičių vyskupystę. — S. Dagilis: Keli žodžiai del „Konrado Valenrodo“ kritikos. — P. K. Šis tas prie Dagilio straipsnio. — D-ras S. Šaltė: Valios auklėjimas. — A. Srba: Kalbos dalykai. — Kun. Dambrauskas: Nekviesi lietuviškios encyklopedijos apgynejai. Bibliografija ir kritika: Vyrų vergija, šalaputris, Piršlybos, Patamsio galybė, Scenos vaizdėliai, Jaunimo idealas.

Ateitis (Draugijos priedas), N3. Eilės. Beletristika. Iš svarbesnių straipsnių: Yz: Apie mūsų inteligentų ger-nyneigos sąlygas. — Filosofijos polemika su „Aušrine“. Žinios, Amerikos lietuvių moksleivija.

**AUKOS JOVAELUI**

F. Syrus, N. Hamilton, Canada 50c.  
Buvo (Zr. „VL“ N16) 4.25c.  
Viso 4.75.

**ŽODIS SKAITYTOJAMS.**

Gerbiamejie „Vien. Liet.“ skai-tytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paraginimo korteles, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priversti būsime sulaukyti siuntinėję laik-raštį.

Permainydami adresą, visuo-met parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Pirmą pažymėkite seną, paskui gi nau-ją adresą.

„V. L.“ Administratorius.

**DIDELIS APVAIKSIOJIMAS**

DARBININKŲ SVENTES  
Su prakalbomis ir deklamacijomis  
Gegužio 1-mą dieną, seredoj, 1912 m.  
Prasidės 7:30 val vakare Lietuviško Tautiško Namų svetainėje, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.  
Visus širdingai užkviečia Rengimo Komitetas.

**Look Out! You'd better take care of Yourself**

Galvos skaudėjimas, gerklės sops, skaudėjimai krūtinėje, sonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis; sunkų padėjima jeigu vartosi



**Dr. Richter'io PAIN-EXPELLER**

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pake-lių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimui ir klastavimui, žiūrėk tik kad būtų Inkaras ir mūsų vardas.

P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.  
Richterio Piliės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 2c. ir 5c.


**KATASTROFA**  
Pilnas aprašymas apie nuskendimą džiūniausio laivo pasaulyje **TITANICO** su paveikslais ir visais atsitikimais, kas darėsi laike tos baisios pražutin-gos valandos tamsjoje jurių naktyje ir visais atsitikimais, galima gauti kni-gą pas  
M. PALTANAVIDIA,  
15 Millbury st., Worcester, Mass.  
Pasarga: Kas užsirašys „Vienybė Lietuvosninkų“, knygą apturės dovaną. (17)

**REIKALINGAS AGENTAS**  
Tiktai teisingas ir darbėtus žmogus bus priimamas. Gali padaryti lengvai nuo \$25 iki \$50 per nedėliją. Užsėmi-mas lengvas ir geras. Mokame algą gabiam žmogui. Ateik nuo 9 iš ryto iki 6 vakare arba rašyk.  
S. KOZLOVSKY,  
63 Park Row Room 1012,  
New York, N. Y.

**AUGŠTAS DIGNITORIUS.**  
Labai retai atsitinka, kad augš-tas bažnyčios dignitorius pager-bia išdirbėją rašyta padėkavone už bent kokį daiktą. Jo Malonė Jan Marek, D. D., kamauninkas Metropolitanės Šv. Vitaus bažny-čios, Pragoj, Bohemioj, leido mums pagarsinti sekantį laišką:  
„Aš bandžiau Triner'io Ameri-konišką kartaus vyno Elixirą ir noriu pasakyt, kad jis duoda puik-sus rezultatus pilvo ligose. Pri-imkite mano tikrą padėkavonę ir geriausius vėlyjimus sau ir jūsų šeimynai jūsų naujoj, priimtoj tė-vynėj. Jūsų Jan Marek, D. D. Kanauninkas prie šv. Vitaus, Pra-

**PAJIEŠKOJIMAI.**  
Pajieškau savo brolio Kazio Zolen-kos, pirmiaus gyveno Gilberton, Pa., dabar bus jau tris metai, kaip nežinau kur jisai. Pačina iš kaimo Vaišvilų, Pajevonio parapijos ir gmino, Suvalkų gub. Jeigu kas apie jį žinote, taj prašau duoti žinią šiuo adresu:  
Petronė Dudonienė,  
274 Metropolitan ave., Brooklyn, N. Y.  
Pajieškau savo puserės Onos Bule-vičiukės, dabar vedus, nežinau kaip pravardė po vyrų. Pirmiaus gyveno Aglijoj, o dabar atvažiavo į Amerika jau koki penki metai ir nežinau, kur dabar ji randasi. Pačina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikaljškio gmino. Jeigu kas žino ar ji pati, prašau duoti man žinią.  
Juozas Lekėiauckas,  
125 Pitt st., Thamaupa, Pa. (08)

**\$100 CREDIT**



**Indėkite tuoj savo suėdijimą ant 80%. Nepralaimėsite niekados!!!**  
Minklė 105.

Išguldyk šitą minklę indedant mums nuo 31 iki 39 in kiekvieną ratuką, kad išėity, sudedant kiekvieną pusę, gautume 105. Šis numeris tur nepanaujinama. Iškirpkite šį išrišimą, pasiųskite ar atneškite in offisą, o męs duosime Jums kredo-dito čekį ant \$100.00, kuris bus skaitomas po mos mokesities ant dviejų lotų mūsų nuosavybės.

Mūsų lotai, kuriuos męs parduodame pigia kaina (price) ir ant lengvų išmokėsių randasi netoli, tik 5c. iki Paterson ir Passaic, 11c. iš New York. Mūsų lotai randasi netoli tukstančių fabrikų ir neužigo pakils vertė ir męs užtikriname, kad jūsų pinigai pakils ant \$80%.

Męs pabudavosime Jums stubą ant pigių išlygų ir lengvų išmokėsių, nežiurint kad Jūs ir lotai dar neismokėti. Nė viena kompanija jums to negali duoti. Šis dalykas didelė gerovė dėl žmonių. Gyveni už miesto, su mažais kaštais gali davaziuoti miestan.

Netrotiki laiko, pirk dabar jei nori gerai indėti ir turėti naudą, tik žiu-rėkite, dėdami bankon Jūs gaunate tik 4. Su tokiu mažu pelnu Jūs ne-pagerinsite savo buvio: Bet indėję in žemę gerioje vietoj galite tapti tur-tingais. Daugelis savininkų namų pastojų taip turtingais turėdami išmo-kėtą, nutraukė nuo savo govėnimo ir susičėdinė užmokėti, užmokėję dar turi dubeltavą pelną.

Męs atkartojame, neleiskite laiką, bet jei Jūsų mįslys teisingas, męs pagelbėsime pirma mokesčia \$100, bet męs jus nuvesime parodyti ir išsi-rinkti lotą. Prekė loto \$175. Mokestis labai lengva.

Tiesos atminimui mįslio:  
1. Atminimas turi būt prisijustas į 15 dienų.  
2. Męs neuosime daugiaus kaip vieną kreditą kiekvienam žmogui.  
3. Męs neuosime dovanų jaunam.

Rašyk ar pats atvažiuok.

**HOME ASSOCIATES**  
63 Park Row, Room 1012. New York City.

**DIDIS GYDYTOJAS**  
**Dr. IGNOTAS STANKUS M. D.**



Gydo pasekmingiausai visokias li-gas: vyrų, moterų, vaiku ir daro vi-sokias operacijas. Sugeromis lekarsto-mis jo paties sutalystomis. Dr. Igno-tas Stankus jau šimtus žmonių išgydė katrie paliko ant visados sveikats, lin-ksmals ir jam dėkingi. Jis yra **Vien-atinis Tikras Daktaras Lietuvis** Phi-ladelphioj, pabaigęs daktariškus mok-lsius Indianapoliso Universitete ir baigęs di-džiųjų daktaru mokslą, The New York Post Graduate Medical School and Hos-pital.

**Iš Daugelio Padėkavonių Kelias Cia Patalpiname.**

Aš Jurgis Lukoševiče, 128 E. Superior st., Chicago Ill., buvau labai slabnas ir turėjau kosulį, net buvan pamešęs nodėją būti sveiku, bet kuo met atsišaukiau pas Dr. Ignotą Stanku, jis už pirmo prisuntimo gyduo-liu mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu \$2.00 dovanu gastiščiaus.  
M. Navickis, 5 Lincoln st., Brighton, Mass. rašo taip: Rašau šlandien laišką daktarui Ignotui Stankui su dideliu linksmumu, kad man sugręžio-nė sveikata. Labai dėkavoju. Skausmas krūtinėje, strėnuose ir sunkus kvėpavimas jau sustoję, spuojai ir plėtmės nuo veido baigia gyti.  
Širdingai iškovoju aš Jonas Požėla savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą angančius guzus kakle ir sugrąžinimą vyriskumo 1601 Winter st., Philadelphia, Pa  
Turiu daugybę padėkavoniu nuo merginu ir moterų už išgydymą nuo nereguliarisku mėnesiniu, baltuju tekėjimu, skaudėjimo strėnu ir koju. Čia padėkavonės patalpintos su daledidmu pačiu Igonitu. Kiti visi yra užlaikomi slaptybėje.

**APSIMU PASEKINGAI IŠGYDITI.**  
Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlmo spauriu, kaulu, strėnu ir šonu; nuo visokiū ligų, užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno nie-žėjimo, visokiū spuguo, dederviniu, slinkimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstu, plaučiu, kepeni. Nuo visokiū nervišku ligų, neu-ralgijos, drebėjimo spauriu, nemiegojimo ir išmėsčio, nuo greito nullisimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokiū slogu. Nuo visokiū už-krečiamu lytiškiū ligų ir visokiū kitokiū nusilpnėjimu sveikatos. Taip gi nuo visokiū moteriškiū ligų, skausmingu ir nereguliarisku mėnesiniu, baltuju tekėjimu ir gumbuo ligų.  
Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignotą Stanku ypatingai arba laišku be skirtumo, kaip toll gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitose ša-lyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagelbą.

**DR. IGNATIUS STANKUS, M. D.**  
1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa.  
Offiso } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare.  
Valandos } Nedėlionis nuo 1 iki 4 po pietu.

ga". Yra gerai žinomas faktas, kad ligose gromuliavimo orga-nų jūs galite pasitikėti šiam vais-tui, vadinamam Triner'io Ame-rikoniškias Kartaus Vyno Elixir-as. Jis padirbdintas iš gryno raudono vyno, (kurs pats savimi duoda gerą rezultatą), ir iš pa-rinkty medikalių žolių, — dau-giausiai kartų tonikų ir laxatiuą. Vartok šitą gyduolę visose indis-pozicijoje, nustojus apetito, užė-jus silpnumui, konstipacijoj, gal-vos skauduliuose, diegliuose ir nerviskumuose bei neuralgijoj ir reumatiskuose atakuose. Aptieko-se. Ser. nr. 364 Pure Food Law. Jos. Triner, Pharmaceutical Lab-oratory, 13331339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

**VISIEMS DEL GEROVES!**

Mūsų viengėnčiai skaito visokius raštus, kaip men-kesnių, taip ir geresnių ra-šytojų, bet tankiai atsitai-ko, kad randasi suvisai ne-suprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jo-ki būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam pata-riame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žody-nėli*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susiti-kuose nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

**J. J. PAUKŠTIS Co.**  
120 Grand s. Brooklyn N. Y.

**VISŲ ATIDŽIAI!**  
Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys .....	\$1.00
Slaptinga žmogaus didybė ..	.40
Mirtis ir kas toliaus .....	.30
Gimdymo slėpiniai .....	.40
Žmonijos kelias .....	.20
Visatos saranga .....	.25
Likimo kilmė .....	.50
Apsišvietimas .....	.40
Kur protas? (vieno veiksmo komedija) .....	.25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) .....	.25
Jontks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) .....	.25
Tėviškė (vienveiksmis drama-tiškas veikalas) .....	.25

Kurie norite gauti augšėiau paminėtas knygas, malonėkite kreiptis šiūomi adresu:

**J. J. PAUKŠTIS,**  
120 Grand St.,  
Brooklyn, N. Y.

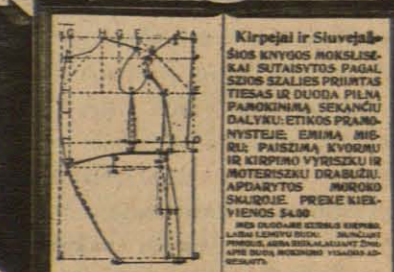
**KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVĖ.**



Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judantių Paveikslių Amerikoje. Užlaikome visokių gamtųjų APERATUS. Pardudam ir randavom labai pigiai su vi-sokiais Elektrikiniai ir Gaiziniai Intaisai matjusios mados. Įstat užlaikome suvis 1.000 ratų filmos. Importuotį iš visų šalių svieto, specialiai turime padarg daug Lie-tuviškiū Ilinustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Refematų ir Prakekčių, Dirban ant orderių labai pigiai. Kuris užsilmat arba norit užsi-linti žinomi būnini, reikalaujami pagelbos sukliktis prie:

**American Film Exchange**  
**A. T. Račiūnas Mgr.**  
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.  
Phone 3336 W. Bedford.

Kirpėjai ir Stuvė-jaisios knygos moksle-iskai sutalystos pagal SZOŠ SEALIES PRIETAS TIESAS IR DUODA PILNĄ PARODINIMĄ, SEKANCŲ DALIŲ PULIŠIOS PIRMI-NUSTYTIJE. ENIMA AN-DRIS PIRMAJIS EVONURU IR KIRPIMŲ VYZEKLIU IR INTERESŲI DRAUGIŲI APGAUDYTOS MOKSO SKAUDIJE PREKE KIEK-VENOS ŠALIS



**Joseph Topilis & Co.**  
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupite-Jankaukiene.

Telefonas: 3254-T-Market.
Daktaras
Jonas J. Kaskiaucius

Nauja Krautuve
Atidariau nauja krautuve visokių
Vyrišku Drabužiu

TIK KA IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:
APIE KUNO ISLAVINIMA
Pagal prof. Blinčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusi. 74. Kaina 15 cent.

Telefonas 2320 Greenpoint.
Lutkauskas ir Garšva
Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.
Jos. Shukis

VILKU LIZDAS
PAZVELGUS ATGAL
Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio.

PRANESIMAS.
Siuomi pranešame visuomenei, kad šiomis dienomis važinėję mūsų agentas P. Petronis po šias vietas: Niagara Falls, Buffalo, Batavia, Syracuse ir kitas, po New Yorko valstiją organizuodamas TMD. kuopas.

Bukie Vyras!
Ruptura, Varicocele, Prapuolę pajiegos, Užtrūcintas kraujas
ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00
Skaitykite atydziai!
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Mūsų aptiekorius yra Letuvis
FRANAS URBONAS
Visi, kurie įeškote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodyti apturet.

NUO DEGTINES
Kiekvienam reikia turėti ir sekantios knygos:
Budus Senovės Lietuvių, 217 pusl. kaina 50c.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Juokkis per visus metus!
Užsirašęs „TARKA“ nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

„Teatrą“.
„TEATRAS“ eina knygutėmis po 32-64 puslapius už mėnesį.

VIE NATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę.

Didžiausias Pasulyje Teatras Hippodrome.
ant 6th Ave, tarp 43 ir 44 gatvių.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, sliadaus popieriaus, keliose spalvose.

**THE AMERICAN** Prekė \$7.00  
**Labai puiki mašina drukavojimui laišku.**



Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškias drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank ai kilmotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynelė, kurią pasiėmęs ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė \$2.00  
 O mašina \$7.00

**J. J. PAUKŠTIS & CO.**  
 120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331



**Nik. P. Zelwis**  
 Lietuviškas graborius.  
 Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:  
 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.  
 Lietuviai, kreipkitės reikale.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

**P. BUTKUS**  
 LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**

213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y.  
 Branch Office: 48 Hudson Ave.  
 LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Zmijecznik  
 RATTLESNAKE LINTIMENT  
 Geriausias Lintimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.



Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, neįteškok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locuą videntautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ  
 Plymouth, Pa.

**SAULE**  
 Du-kart nedėlinis laikraštis  
 Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA KAS UTARNINKĄ IR PĖTYNČIA  
 Prenumerata kaštuoja:

**Amerikoj** Ant viso meto \$2.50  
 Ant pusės meto \$1.25  
 Ant ketverčio meto 65c.

**EUROPOJE** Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50  
 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.  
 Prusuose 15 markių.

Tel. 2334 Greenpoint.  
**PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS PAS PETRA A. DRAUGELI.**

Skanus alus, gardi ariela, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitynų ir vesielių. Nepamiršk šios atskaidausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.  
 Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.  
**Williamsburgh BATHS.**  
 E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos  
**PIRTYS**

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)  
 BROOKLYN, N. Y.  
 Moterims kiekvieną utarninką.

**Bischoff's Banking House**  
 287 Broadway Kampas Reade Gatvės  
 New York N. Y. Telefonas: Worth 2822



Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsižvelkia į **Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m. \$100.000** (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kaucija sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šiportės pardodame ant geriausių garlaivių visų Linijų ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujamųjų į Krajų parupiname. Daviernamas padarome pigiai ir visas kitas reikalavimus popierius su palūdiu Konsulio. Atliekame dalykų atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.  
 Subatoje iki 8 val. vakare.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centų ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas:  
**Albertas G. Groblevskis**  
 Cor. Elm and Main Sts.  
 Plymouth, Pa.

MĖNESINIS RAŠTAS  
**Linksma Valanda**  
 IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.  
 Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:  
 Amerikoje ant viso meto tik \$1.  
 Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.  
 Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULĘ“ ir „LINKSMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikių Kalendorių.

**W. D. Boczkowski & Co.**  
 520-522 W. South St.  
 MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia  
 Lietuviška Agentūra

**PARDUODU LAIVAKORTES** ant geriausių ir greičiausių Laivų, kelioviai visados bus užganėdinti.

**SIUNČIU PINIGUS** į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30,000.)  
 Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

**PIRMOS KLASOS HOTELIS**, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

**P. J. CHMIELIAUSKAS,**  
 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.  
 (Bell Phone 8-R)



**BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00**

Bennett Typewriter yra tai naujaisio išradimo drukuojama mašina ir drukuojta teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramtuojasi nuo kaspino.



Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

**J. J. Pauksztis & Co.,**  
 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškite  
**Tautiško Namol**

Erta, daili salė mityngams, vesielioms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpių cigarai, skangis užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ ŪŽEIGA.  
**Razutis & Dixon**  
 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.  
 Telephone 1470 Greenpoint.

**THE LACKAWANNA**  
 Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite  
 (Kietųjų auglinių kėlas).  
 Trumpiausias kėlas į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Yarky keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankūs susinešimas. Artymensnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,  
 Passenger Traffic Man'r  
 90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.  
**Daktaras Brandšteinas**  
 Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.  
**103 So. 2-nd Str, kampas Berry Str.**  
 Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudiškių. Specialistas prie ligų chroniškių (išsenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Tel. 651 Greenpoint.  
**Daktaras Jonas Misevičia**  
 VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.  
 Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursą Didžiausiame Palaginiau Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

**272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.**  
 Prie So. 2-nd Street.

**Jonas S. Lopatto**  
 Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaiges kursą Pensylvanijos Universiteta), užsilma varymu pravy visuose teismuose.  
 Ofisas rumuose 47-49-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.  
 Office Phone Peoples 37  
 Bell 47  
 Residence Peoples 1100

**PATENTS**  
 promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Send model, sketches or photo, for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address:

**H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys  
 Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Jau išėjo Labai pageidaujama, naujaisia knyga, mokslas apie sveikatą  
**„DAKTARAS“.**



ŠITA KNYGA parašyta naujaisio mokslo ir išradimo geriausio būdo gydymo, pripildyta tokiu puikia medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpe knygoj „Daktaras“.

ŠITA KNYGA „DAKTARAS“ aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsiraiskia, kaip išrodo ir kaip greitai geriau ir kur galima išsigydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptybes bei ligas ir teip-pat apie moteris teipa daug.

ŠITOJ KNYGOJE „DAKTARAS“ dūčini aprašo atidengiant daug paslaptybių, apie geriausias smagunus ženybinio gyvenimo ir teip-pat kaip ir kada geriausiai apsvėsti ir kaip būti laimingu.

TOJ KNYGOJE „DAKTARAS“ gresini pamokina kaip jaunus vyrus teip ir moteris, kas būtina kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip seniems teip ir jauniems, ženotiems ir nevedusiems.

KIEKVIENAS SKYRIUS šios knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didelia ukvata perskaitys tiems garsiai, kad galės daug visko prisilaistyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikais ir laimingais gyventi.

KNYGA „DAKTARAS“ yra pavelskiais iliustruota, parodo ir giliausias kuo dalis atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaitęs tą knygą atrastite viską, ko šion negalima parašyti ir dažinios vis teisybe.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodiama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpėjimo, bronchitės ir limpančias ligas: teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmaimais kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia būtina perskaityti „DAKTARAS“.

ŠITOJ knygoje „DAKTARAS“ netik pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.


NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphia M. Klinika, dėl to labo visomenės, tad kiekvienas ją aptuoris, kuris tik prisigys kelias stampas už prisiantimo kaštus. Aptuorai tuojais, tik visada reikia rašyti adresu teip:

Rusizskai Amerikonizska Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d.   Rotterdamą	11 dienų   Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$33	III klasa \$35	Kursk May 4 Lithuania June 1
II „ 48	II „ 50	Birma May 18 Czar June 15
I „ 65	I „ 75	

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą.  
**A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents.  
 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

**H. B. ROSENSON,**  
 BROOKLYN, N. Y.  
 Telephone, 1108 W'msburgh



**WHISKY**

12 dideliu ir 12 mažu.  
 PRIETELIAI LIETUVIAI.

**PUIKUS HOTELIS**  
**Andriaus Milisausko**

Visada šaltas alus, skani ariela, oštas, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.  
 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.  
 Priešai Central Dypp

**The Philadelphia Medical Clinic**  
 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveikti ir nori būti sveiki — išgydyti, tad kaip žodžių teip ir raštu (lietuviškai) gali atsišaukti į šią tikrą Kliniką. Atelnamčius priimama šiomis valandomis per Klinikos Daktarą.

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioje nuo 10 iki 3. Utarn. ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 val.

**GERIAUSIA ŪŽEIGA LIETUVIAMS**  
 — pas —  
**Jona Kulboka**  
 SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAL, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

**W. SLOMINSKA**  
 Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreiški gudo-tiniems Kunigams ir guodotioms Draugystems, kad as dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimama išdirbiniais igi-jau geriausia praktika ir dėl to galii viską padirbt pigiau ir geriau negu kitų fabrika.

Su guodone

**W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.**



**MOKINKIMĖS PATYS**  
 Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.  
 Vaikų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.  
 Naujas Budas mokinis rašyti be mokinio..... 10 c.  
 Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveiksiais (apdaryta)..... 35 c.  
 Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

**P. Mikolainis,**  
 Box 62. New York City.